

వేమన యోగి

వర్ణ వ్యవస్థ

వ్యాఖ్యాత

డా॥ శ్రీ బ్రహ్మనంద శ్రీధర స్వామి

వేమేనే యోగి - వీర్ల వ్యవస్థ

వ్యాఖ్యాత

శ్రీ బ్రహ్మానంద శ్రీధరస్వామి

ప్రచురణ

శ్రీ శివరామదీక్షితీయ అవల పరిపూర్ణ గురూపసీత రాజయోగాశ్రమం

మండల కేంద్రము : బచ్చన్నపేట - 506221

జిల్లా : వరంగల్, ఆంధ్రప్రదేశ్

ఫోన్ : 08710 - 54262

వేమన యోగి

వర్ణ వ్యవస్థ

వ్యాఖ్యాత

డా॥ శ్రీ బ్రహ్మానంద శ్రీధరస్వామి

M.A. (Philosophy), M.Sc (Physics), Ph.D (Philosophy)

ప్రథమ ప్రచురణ.....శ్రీ.శ. ఆగష్టు, 2002....ప్రతులు..... 1000.

ప్రతులకు

శ్రీమతి పొన్నాల అనసూయాంబగారు, ఇంటి నెం. 4-1-96, రాజయోగాశ్రమం,
పాతబోయిగూడ, సికింద్రాబాదు-500 008.

శ్రీ బోధానంద రాపెల్లి రామచంద్ర రాజయోగి,
ఉపకార్యదర్శి, రాజయోగాశ్రమం, బచ్చన్నపేట - 506221,
బిల్డా : వరంగల్లు, ఫోన్ : 08710-54262

వికలాంగుల బుక్ హౌస్, (అన్ని బ్రాంచీలు)
4-2-237, విజ్ఞాన్ భవన్, సుల్తాన్ బజార్,
హైదరాబాదు - 500 195.

Cover Designing & Printing at

Manasa Graphics, 98493 59445

All Rights Reserved

© Commentator

వెల:రూ॥ 25/-

అంకితం

కుల మత వర్ణాది భేదాలతో
కుంచించుకు పోయిన
కుమతుల హృదయాల
కుళ్లు కడిగి
కళ్లు తెరిపించుచున్న

మద్గురువరేణ్యులు

అచలర్షి

శ్రీ వివేకానంద ఆగోలు సంగయాఖ్య
రాజయోగీశ్వరుల పాద పద్మములకు
ఈ గ్రంథం అంకితం చేయబడినది.

అభినందన

చిరంజీవి శ్రీ బ్రహ్మానంద శ్రీధరస్వామి రచించి, ప్రకటించుచున్న ఈ "వేమనయోజీ-వల్లవ్యవస్త" అను గ్రంథము సర్వజనులకు వల్లవ్యవస్త యొక్క విజన్యరూపాన్ని తెలియజేసి, వారి బుద్ధిని వికాసము చేయుననుటలో ఆతిశయోక్తి లేదు. చిరంజీవి వ్యాఖ్యానము తాత్త్విక వివేచనతో కూడుకొని దారాశుద్ధితో ఒప్పుచున్నది. ఇది అగ్రవర్ణాల వారసునుకొనువారికి కనువిప్పు కలిగించగలదు. అంతేగాక సీత వర్ణాలవారి మనోహార్యాన్ని పించగలదు. వేమన యోగి రమ్యముగా చెప్పిన పద్యరత్నాలు వల్లవ్యవస్తకు చక్కటి పరమార్థాన్ని బోధించాయి. దానినే ఈ గ్రంథంలో చక్కగా విప్పి చెప్పిన చిరంజీవి శ్రీ బ్రహ్మానంద శ్రీధరస్వామి పదా శ్రీవారి కృపకు పాత్రుడు కావలెనని ఆశిస్తూ, హృదయ పూర్వకముగా అభినందించుచున్నాను.

ఇట్లు

శ్రీ పదానంద శ్రీహరి రాజయోగి

రాజయోగశ్రమం,

ఆయుర్వ దేవాలయపు వీధి,

విద్యానగర్ కాలని, బాణాపురము,

జనగామ-506167

జిల్లా: వరంగల్లు

ఫోన్ : 08716-2365

డి. 19.08.2002

తత్వము

రచన: శ్రీ విద్యయాచంద తాత్యూరి నరసింహారావు రాజయోగి,
గుంటూరు

- పల్లవి॥ అన్ని బోధల కన్నా మిన్నా - అచల ఋమల బోధనన్నా
అచల ఋమల బోధను విన్నా - అంతు వీకు దొరుకునన్నా «అన్ని»
- 1) వివిధ విద్యలన్నిటి కన్నా - బ్రహ్మవిద్య గొప్పదిరన్నా
బ్రహ్మవిద్యలన్నిటి కన్నా - వార్తికాంతము గొప్పదిరన్నా
వార్తికాంతము కన్నా యికను - అచల బోధ గొప్పదిరన్నా
అచల బోధను తెలుసుకున్నా - పంచము మది వీడునన్నా «అన్ని»
- 2) మతములన్నింటికన్నా - సత్యమైనది ఈ బోధన్నా
యోగములన్నింటి కన్నా - రాజయోగమే గొప్పదిరన్నా
నాల్గు వేదంబులకన్నా - ఉపనిషత్తులు గొప్పవిరన్నా
ఉపనిషత్తుల కన్నా మిన్నా - అచల బోధ విన్నా కన్నా «అన్ని»
- 3) సాంఖ్యయోగము వేర్పితెనన్నా - పుష్టి వివరము తెలియునన్నా
తానెవరో తెలుసుకున్నా - తనకు మూలము లేదురన్నా
వెతకి వెతకి పడుట కన్నా - అచల గురుని చేరుమన్నా
మంత్రయుగమును తెలుసుకున్నా - మర్చి జన్మము లేదురన్నా «అన్ని»
- 4) పరంపరగా వచ్చినదన్నా - పరిపూర్ణమును జాపునన్నా
సికింద్రాపురమున వున్న - దీక్షితాచల వీరముమన్నా
ధరణి బిక్తుల నేలుచున్నా - దయానంద ప్రభువరుడన్నా
శ్రీమించు బోధనన్నా - మజనులకగ జల్లెనన్నా «అన్ని»
- 5) అచల గురుని నన్నిది వున్నా - ఆది అంత్యము తెలియునన్నా
సంగయార్య సద్గురుడన్నా - సంశయంబు దీర్చెనన్నా
తాత్యూరి నర్సింహుడన్నా - తానె లేక సోయెనన్నా
ఈ సత్య బోధ విన్నా - మీ జన్మ ధన్యమన్నా «అన్ని»

DR. R. Venkat Reddy,
Department of Philosophy,
University of Asmara,
ASMARA,
ERITRIA, N.E. AFRICA.

I have read the book entitled "Vemana Yogi- Varna Vyavastha" which is written by Dr. Brahmananda Sreedhara Swami. The book is very much useful to understand the real philosophical meaning of caste system (Varna Vyavastha). The commentary is based on Achala Siddhantha. The lanaguage used in this is lucid. I suggest to everyone to read this book to understand the essence of the Varna Vyavastha.

Dt. 21.8.2002

(Dr. R. Venkat Reddy)

పీఠిక

(భారతదేశంలోకి ఆర్యులు రాక ముందు ఒకే వర్ణముగా వుండిరి. అప్పుడు వర్ణములు లేవు. కాని ఈ వర్ణ వ్యవస్థ గూర్చి మొదటిసారిగా మనకు ఋగ్వేదీయ పురుష సూక్తమునందు చెప్పబడినది. దీనిని అనుసరించి ఆర్య సమాజములోని బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర వర్ణములు నాలుగును క్రమముగా ఏర్పడి పురుషునికి ముఖము, బాహువులు, తొడలు, పాదాలుగా వర్ణించబడినాయి. పుష్టిలోని మానవులందరిని ఏకైక పురుషునిగా వర్ణించినచో ఆ పురుషునికి మానవులలోని మేధావంతులే ముఖము, శరీరక బలము గలవారే బాహువులు, వ్యాపార వ్యవహారము నడిపే వారే తొడలు, సేవకులుగా వుండే వారే పాదాలుగా వున్నాయని విమర్శించిన తెలియబడును. కనుక ఇది వేద సమ్మతమే మరియు తార్కికంగా కూడా సత్యమే. మొదట ఆర్యులందరు ఒకే వర్ణముగా వుండిననూ, తర్వాత క్రమేపి నాలుగు వర్ణాలు ఏ విధంగా ఏర్పడినవి అనగా - అనాడు సమాజమునకు అవసరమగు నిత్యావసర వస్తువులగు ఆహార దాన్యాలను, వస్త్రాదులను మొదలగునవి తయారు చేయుటకు సరియైన వ్యవస్థ లేకుండెను. శాశ్వతావసరములగు గృహరామక్షత్రాదులను నిర్మాణము చేయుటకు నైపుణ్యము కలిగిన వ్యక్తులు లేకుండిరి. ఎవరెవరికి ఏ యే రంగాలలో శ్రద్ధ వున్నదో, వారు ఆ యా రంగాలకు పరిమితమై వాటి యందు సంపూర్ణ నైపుణ్యతను సంపాదించుట యందు నిమగ్నులై వుండిరి. అంతియే గాక వారికి పుట్టిన సంతానమునకు కూడా చిన్న తనము నుండియే ఆ యా వృత్తులయందు శిక్షణను ఇచ్చుచుండుటచే వారు యవ్వనదశకు చేరుకొనే వరకే నిపుణులుగా తయారు చేయబడుచుండిరి. వారి సేవలు ఎంతగానో సమాజమునకు ఉపయోగపడుచుండెడివి. ఒక వృత్తియందు ప్రిరపడినవాడు, ఆ వృత్తియందు నిపుణతగల స్త్రీని లేదా ఆ వృత్తి చేయు కుటుంబంలో పుట్టిన స్త్రీని మాత్రమే వివాహము చేసుకొనెడివారు. అందువల్ల వచ్చే వరువు కూడా అతడి వృత్తిలో సహాయ పడుటయేగాక, ఆ కుటుంబ పరిస్థితులకు అనుకూలంగా వుండుటయేనని స్పష్టమగుచున్నది. అందువల్ల అభివృద్ధి వేగవంతముగా జరుగ నీలుండెడిది.

కాని అనాడు తక్కువ వర్ణములలోని వారు యోగ్యతను ప్రదర్శించినచో ఎక్కువ వర్ణములలోనికి తీసుకొనెడివారు. చాందోగ్యోపనిషత్తు ఆధారంగా - దాసేపుత్రుడగు జాబాల

సత్యకాముడు తనకు తండ్రి పేరు, గోత్రం పేరు తెలియదని, గురువు గౌతముడి అడిగిన ప్రశ్నకు సత్యమైన సమాధానం ఇవ్వడంచే, సత్యకాముడిని సత్యవాక్కు పలుకుటచే బ్రాహ్మణునిగ గుర్తించి ఉపనయనం చేసి గౌతముడు బ్రహ్మవిద్య బోధించాడు. కనుక జన్మతః వచ్చే కులగోత్రాల కన్నా అతడి సుగుణ సంపన్నతే ముఖ్యమని వ్యక్తమవుతుంది. కనుక నాడు వర్ణమును నిర్ణయించునది శీలము(Character) కాని, జన్మకాదని తెలియబడుచున్నది.

ఎవరైతే బ్రహ్మజ్ఞానమునందు ఆసక్తి, శ్రద్ధ కలవారు వున్నారో వారు సద్గురువును చేరుకొని బ్రహ్మతత్వమును తెలిసికొని, దాని యందు వర్తించుచున్నారో, వారే బ్రాహ్మణులు. దేశ రక్షణకు పునుకొని దుష్ట శిక్షణ, శిష్ట రక్షణ యందు కర్తవ్యమును ఎవరైతే నిర్వహించుచున్నారో, వారే క్షత్రియులు. సమాజానికి కావలసిన వస్తువులను చేకూర్చే వారు, ఆహార దాన్యదులను పండించే వారు వైశ్యులు. ఇక వీరందరికి సహాయ పడుచు జీతగాని వలె నుండు వారలే శూద్రులు. ఈ నాలుగు వర్ణముల వారు భారతదేశమునందేగాక సర్వ ప్రపంచము నందు కనిపించుదురు. కాని భారత దేశమునందు ఈ వర్ణవ్యవస్థ కులాల రూపములో నేటికినీ కొనసాగుచున్నది. ఇతర దేశాలలో కులాల ప్రసక్తి లేదు. కాని మత పిచ్చి కొనసాగుచున్నది. ఇతర దేశాలలో ఎవరిని ఎవరైనను సమ్మతితో వివాహమాడవచ్చును. కాని మనదేశంలో వర్ణమనేది గుణకర్మల సిద్ధాంతం నుండి వక్రీకరించబడి 'వృత్తి'తో కొన్నాళ్ళు గుర్తించబడి, ఆ తర్వాత తల్లిదండ్రుల జాతిని బట్టి వ్యక్తి యొక్క కులాన్ని నిర్ణయించుచున్నారు. దీనికి కారణం కులవృత్తులు క్రమేపి నశించిపోవడం. ఇట్టి సమయంలో వర్ణవ్యవస్థ యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? అనునది ప్రధానమైన ప్రశ్న. ఇంకా ఎన్ని క్రొత్త కులాలుగాని, క్రొత్త మతాలుగాని వచ్చిననూ మానవుని యొక్క గుణకర్మలు పై నాలుగు రకాలుగానే సమాజానికి ఉపయోగపడతాయి తప్ప వేరే విధానము లేదు. కనుక ఇప్పటికినీ, ఎప్పటికినీ సమాజములో నాలుగు వర్ణాల వారు తప్పని సరిగా వుండి వుంటారు. ఒక్కరిలోను ఒకటి కంటే ఎక్కువ వర్ణ లక్షణాలు కూడా వుండవచ్చును.

ఏది ఏమైనను వర్ణవ్యవస్థ ప్రజల యొక్క రాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మిక ప్రభావములను అదుపులో పెట్టి, జీవన సామరస్యమును ప్రజలకు అందించెననుట

నిర్వివాదాంశము. ఈ వర్ణవ్యవస్థ ధనమే గొప్పదను భావమును ప్రతిమటించి, విభిన్న వివేకముల ద్వారా సచ్చీలమును వృద్ధి చేయుటలో ప్రముఖ పాత్ర వహించి, ఇహలోకపు మానవ విలువలను పెంచునేగాని, మోక్షమును కల్పించలేదు.

వేమనయోగి కాలమునాటికి వర్ణాలు కులాలుగా మారినాయి. బ్రాహ్మణాది అగ్రకులాల వారు నీచ జాతులపై తమ స్వార్థం కోసం వివిధరకాల కట్టుబాట్లు పెట్టి తమ ఆధిపత్యాన్ని నిలుపుకొనుచున్నారు. వీరందరు వేదవేదాంత శాస్త్రాల సారాన్ని తెలియని వారే. ఒక వేళ వీరిలోని కొందరికి తెలిసిననూ, తమ జాతి వారి ఆధిపత్యమును తొలగించుటకు ఇష్టపడక పోవుట వల్ల, వారి దురాచారాలు కొనసాగుచూనే వుండెను. అట్టి సమయంలో వేదాంతసారాన్ని గ్రోలివ వేమనయోగి వీరి అగడాలను శాస్త్రోక్తముగా నిరసించు ప్రయత్నంలో ఊరూరా తిరుగుచూ తన ఆటవెలది పద్యాలను ఈటెలుగా చేసి వారిపై విసిరిను. ఆ క్రమములోనే కుల, మత, వర్ణాది వ్యవస్థలను తార్కికంగా మరియు తార్కికంగా విమర్శిస్తూ, అందులోని లోపాలను లోకమునకు ఎత్తి చూపాడు. వేమన యోగి నాస్తికుడు కాదు. బౌద్ధ మతము వాడు అనలే కాదు. సర్వ మతాలకు అతీతమైన అచల సిద్ధాంతి వేమన. వేమన అచల పరిపూర్ణ రాజయోగ సిద్ధాంతమును బోధించెను. ఈ సిద్ధాంతానుసారమే వర్ణవ్యవస్థను గూర్చి వేమన యోగీంద్రుడు చెప్పిన పద్యాలపై వ్యాఖ్యాత చిరంజీవి శ్రీ బ్రహ్మానంద శ్రీధరస్వామి తార్కికమైన, శాస్త్రీయమైన వ్యాఖ్యానాన్ని అందించాడు. వర్ణ వ్యవస్థ యొక్క అనలు రంగును తెలుసుకోవడానికి ఈ గ్రంథము తప్పక చదువ తగినదని నా అభిప్రాయము. వ్యాఖ్యాతకు నా శుభాశీస్సులు.

ఇట్లు

ఉపకార్యదర్శి

శ్రీ బోధానంద రాపెల్లి రామచంద్ర రాజయోగి

శ్రీ శివరామదీక్షితీయ

అచల పరిపూర్ణ గురూపవీత

రాజయోగాశ్రమం,

బచ్చన్నపేట, జిల్లా, వరంగల్లు

ది. 18-08-2002

వేమన యోగి - వీరవ్యవస్థ

వర్ణ వ్యవస్థ ఎలా ఏర్పడినది? దాని అంతర్భావమేమిటి? అసలు వర్ణమనేది పంశ పరంపరమా? వర్ణ వ్యవస్థ వలన కలిగే ప్రయోజనాలు ఏమిటి? అనే ప్రశ్నలు సహజంగా మనలో ఉత్పన్నమవుతాయి. ఈ రకమైన ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానాలు ఇవ్వడం కోసమే ఈ గ్రంథము రచించబడుచున్నది.

వేమన యోగి వేదాంత వేద్యుడు. సర్వ శాస్త్ర సారములను సాదించిన పాదువు. ఆయన అంగరంగిణిలోని అజ్ఞానాంధకారంలోనున్న జనావళికి జ్ఞానాన్ని బోధించి అచలాన్ని దర్శింపజేసిన అచలయోగి. ఆ యోగి వర్ణ వ్యవస్థను గూర్చి అమూల్యముగ తన వద్యాలలో వివరించి యున్నాడు. అంతియే గాక కులమతాది వ్యవస్థల గూర్చియు, వాటివల్ల కలిగే అవస్థల గూర్చియు వర్ణించి వున్నాడు. అనాటికి, ఈనాటికి జరుగుచున్న విపరీత సోకడలను ఏ గట్టి వున్నాడు. అగ్రవర్ణాల వారు వీచ జాతులపై తమ అధిపత్యాన్ని నిలుపుకొనుటకు అనేక కట్టుబాట్లు ఏర్పాటు చేసి సంఘముపై బలవంతంగా రుద్దుచున్నారు. పాంప్రదాయ వాదులమని, అగ్రవర్ణాల వారమని చెప్పుకొనుచు వారు ఈ వర్ణ వ్యవస్థకు వక్ర గతిని అపాదించు చున్నారు. శాస్త్రీ కొడుకు శాస్త్రీయవని దప్పు కొట్టుకొనుచు స్వప్రయోజనాల కోసం శాస్త్రీయ అర్థాన్ని తుంగలో తొక్కుచున్నారు. అట్టి వారి బోధలను నిరసించుచు, వర్ణవ్యవస్థ యొక్క అసలు రంగును బయట పెట్టడమే ఈ గ్రంథం యొక్క ప్రధానాశయం.

వర్ణం అనగా 'రంగు' అని అర్థం. ఇంకా మాన్యుంగా ఆలోచిస్తే రంగు అనేది గుణానికి ప్రతీక. తెలుపు స్వచ్ఛతకు, కాషాయం త్యాగానికి, ఆకుపచ్చ శాంతమువకు గురుతు. అలానే వర్ణ వ్యవస్థలో నాలుగు వర్ణాలున్నాయి. అవి 1. బ్రాహ్మణ, 2. క్షత్రియ, 3. వైశ్య, 4. శూద్ర. సహజంలో వున్న మానవుల యొక్క గుణ గణాల్ని బట్టి వారిని పై నాలుగు వర్ణాలుగా విభజించవచ్చును. ఇవి పంశ పరంపరగా వచ్చేవి కావు. వ్యక్తి యొక్క గుణం మరియు కర్మను బట్టి అతడు పై నాలుగు వర్ణాలలో ఏదో ఒక వర్ణానికి చెందినవాడని నిర్ణయించవచ్చును. దీనికి ప్రమాణమేమిటనగా

శ్లో॥ చాతుర్ వర్ణ్యం మయా సృష్టం గుణ కర్మ విభాగశః ।
తస్య కర్తార మపిమాం విద్వ్య కర్తారమవ్యయం॥

(భగవద్గీత)

అనగా "బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులు అనబడు ఈ నాలుగు వర్ణముల సముదాయము గుణకర్మల విభాగము వనుసరించి నా చేత రచించబడినది (ఏర్పరచబడినది)

ఈ విధమైన స్పృహ రచనకు కర్తను నేనేమైననూ ఈశ్వరుడనూ, నాశన రహితుడను అగు నన్ను నిజముగా ఆకర్తనుగా నీవు తెలుసుకొనుము".

కనుక మానవుని యొక్క గుణము మరియు అతడు ఆచరించు కర్మ (పని) ను బట్టి, అతడు ఏ వర్ణమునకు చెందినవాడో చెప్పాలి. కాని అతని తల్లి దండ్రుల యొక్క వర్ణాన్ని బట్టి కాదు. అందుకే

శ్లో॥ జన్మనా జాయతే శూద్రః కర్మనా జాయతే ద్విజః ।
వేద పాఠంతు విప్రవాం బ్రహ్మ జ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః ॥
అని చెప్పబడింది.

ఏ కులంలో పుట్టినప్పటికీనీ, పుట్టిన వారందరూ శూద్రులే. అందువల్లనే బ్రాహ్మణ కులంలో పుట్టిన పిల్లవాడయిననూ ఉపవయనము కాకపోతే అతడు శూద్రుడే. కనుకనే బ్రాహ్మణుల భోజన పంక్తిలో అతన్ని కూర్చోనివ్వరు. అతడే కర్మ ద్వారా యజ్ఞయాగాదులను చేసినప్పుడు 'ద్విజాడు' అని పిలువబడుతాడు. అతడే వేద పాఠములను వేర్చినప్పుడు 'విప్రుడు' అని పిలువబడుతాడు. అతడే బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందినప్పుడు 'బ్రాహ్మణుడు' అవుతాడు. ఏ తల్లి దండ్రులకు పుట్టిన వాడయినప్పటికీనీ, అతడు చేసే కర్మలననుసరించి ఆయా వర్ణాలకు చెందుతాడు గాని, వర్ణమనేది వంశ పరంపరాగతంగా సంక్రమించే ఆస్తి కాదు. అది వ్యక్తి తన గుణకర్మల ద్వారా సంపాదించుకునే ఒక అంతస్తు. తాను పొందిన అంతస్తును విలబెట్టుకొనుటకు తను వదచుకొను విధానమే అతి ముఖ్యము. కాని ప్రవర్తన సరిగా లేనిచో ఆ అంతస్తు కుప్ప కూలి పోగలదు. అందువల్లనే వేమనయోగి ఇలా చెప్పుచున్నాడు.

ఆ.మె రామ నామ పఠనచే మహి వార్మీకి
పరగ బోయ యయ్యు బాపదయ్యె
కులము ఘనము గాదు గుణము ఘనంబురా
విశ్వదాధిరామ వినుర వేమః

1

పశు వక్షాదులను వేటాడే బోయవాడైన వార్మీకి రామనామమును పఠించుటచే బ్రాహ్మణునిగ భ్రాతృ చెందెను. ఇచట 'రామ' అను శబ్దమునందలి 'రా' అను అక్షరము తల్ పదమగు బ్రహ్మమును, 'మ' అను అక్షరము త్వం పదమగు జీవుడిని సూచించును. ఈ రెంటి ఐక్య పద్ధతి తెలుసుకొని, ఆ బ్రహ్మతత్వమునందు చరించువాడే 'బ్రాహ్మణుడు' అని నిర్ణయము. కాని మనిషికి తాను పుట్టిన కులము వల్ల గొప్పతనము రాదు. మనిషిని మహా మనిషిగా రూపు దిద్దే గుణమే గొప్పదని వేమన ఇచట మదువు చున్నాడు.

అ.మె. జాతులందు మిగుల జాతియే దెక్కువో
యెరుక లేక తిరుగ వేమి ఫలమొ?
యెరుక గలుగువాడె హెచ్చిత కులజాండు
విశ్వదాభిరామ విమర వేమ.

2

అష్టాదశ జాతులలో ఏ జాతి గొప్పదో తెలుసుకోకుండా ఎన్ని తీర్థ క్షేత్రాలు తిరిగిననూ పలితము లేదు. అనగా వాటి వల్ల జననమరణ బాధ తొలగదు. అలాగకుండా, సద్గురువును చేరుకొని స్పష్టి స్థితి లయాలకు కారణమైన అరిష్టాన చేతన బ్రహ్మమును (ఎరుకను) దాని యొక్క స్థాన, స్వరూప, స్వభావములను చక్కగా తెలిసికొనిన వాడే గొప్ప కులమువాడు అని వేమన వచించుచున్నాడు. కాని ఆ ఎరుక (బ్రహ్మ) తత్వమును తెలిసికోనివాడు ఈ నరక కూపమందుబడి అనేక వీచ జన్మలు పొందుచుంటాడని వేమన నిర్ణయం.

అ.మె. కులము లేని వాడు కలిమిచే వెలయును
కలిమి లేని వాని కులము దిగును
కులము కన్న మిగుల కలిమి ప్రధానంబు
విశ్వదాభిరామ విమర వేమ.

3

తక్కువ కులమువాడైననూ, అతని వద్ద డబ్బు వున్నచో గొప్పవాడని పాగడబడును. ఎక్కువ కులమువాడైననూ, అతడు దరిద్రుడైనచో, అతని కులము విలువ పడిపోవును. అతనికి సమాజములో గౌరవము లభించదు. కనుక కులముకన్న మానవునికి దనమే ముఖ్యము. ఇది వ్యవహార సంబంధమైనది. ఇక పారమార్థికంగా ఆలోచిస్తే కలిమి అనగా జ్ఞానము. ఆ జ్ఞానమే ధనము. జ్ఞానమనే సంపద వల్లనే మానవునికి 'ఇది గొప్పకులము, అది వీచకులము' అని వాదించే అజ్ఞాన దారిద్ర్యం తొలగి పోతుంది. కనుక మానవుడు బ్రహ్మ జ్ఞానమును పారమార్థిక అభివృద్ధి కొరకు మరియు డబ్బును ప్రాపంచిక మేళాల కొరకు సంపాదించవలెనని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.మె. కులము గలుగువారు గోత్రంబు గలవారు
విద్య చేత విర్రవీగువారు
వనిడి గల్గువాని బానిసి కొడుకులు
విశ్వదాభిరామ విమర వేమ.

4

ఉత్తమ కులములో జన్మించినామనుకొనువారు, శ్రేష్ఠమైన గోత్రము గువారమనుకొనువారు, ప్రాపంచిక విద్యా మదము చేత విర్రవీగువారు మొదలగువారందరూ అత్మ

విద్య కలవాడి ముందు బానిసే కొడుకులు. ఎందుకనగా- 'పసిడి గల్లువాని' అవగా హిరణ్మయ కోశము (బంగారు తొడుగు) వందు అత్తైక్య భావము కలవాడు అని అర్థము. అట్టివాడు ఈశ్వర స్వరూపమును పొంది వుంటాడు. అట్టివానికి జీవులందరూ దాసానుదాసులే కదా? అందువల్ల వైన చెప్పబడినవారందరూ అజ్ఞాన దశల్లో వుండి భేదభావ బుద్ధి వున్న జీవులే కదా? ఒక్క ఈశ్వరుడే సమిప్తి భావమును పొంది ఉన్నాడు. అతడికి మిగతా వారందరూ దాసానుదాసులే అని చెప్పక తప్పదు.

ఇక లేక వ్యవహారములో ధనవంతుడికి ఎక్కువ కులమువారైననూ, ఎక్కువ గోత్రము కలవారైననూ, లేక పకల విద్యాలయందు విపుణత కలవారైననూ దాసానుదాసులే వుండి డబ్బును సంపాదించుచుంటారు. కాని విచారించి చూడగా, ఈ డబ్బుగల ధనవంతులు ఎవరైనా సన్యాసియో లేక బాబానో హిమాలయాల మండియో లేక ఇతర పుణ్య స్థానముండియో తమ ప్రాంతాలకు వచ్చినప్పుడో లేక వారిని ఆయా ప్రాంతాలయందు కలిపివప్పుడో వారికి సాష్టాంగ దండ ప్రమాణాలు చేయుచున్నారు. ఆ సన్యాసులకు వారి మొలలకు వున్న కౌపీనం (గుడ్డపోచి) తప్ప వేరే గొప్పధనమేమి లేదు. కౌపీనవంతః కడు భాగ్యవంతః. కాని ధనవంతులు అందరూ వారివి (మొక్కుటకు వారి వద్ద వున్న జ్ఞానమనే ధనమే కారణము. కనుక జ్ఞానమనే సంపదయే అన్నింటికన్నా గొప్పది. అదియే హిరణ్మయ కోశము. దానిన సాదించినవాడే, పసిడిగల్లు వాడని వేమన విద్వంసు. దానిని సాదించిన పాదువునకు ప్రకృతి మార్గములోనున్న అజ్ఞాన జీవులందరూ దాసానుదాసులే కదా!

అ.మె ఎన్ని మతములైన నే మంత్రమైనను

నిత్యమింత లేక జాడ విడచు

పత్యము గలిగున్న జగతిలో ద్విజాడయ్యె

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమః

5

ఏ మతాన్ని ఆచరిస్తావున్నా, ఏ మంత్రాన్ని జపిస్తా వున్నా, నిత్యమైన, పత్యమైన అవల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమును గాంచకపోయినచో జననమరణ ప్రవాహమును జాడను విడువడం కాని అంతు పెద్దరుని చేరుకొని నిత్యమైన, నిత్యమైన, సర్వాతీతమైన ఆచలాన్ని తెలుసుకొన్నవాడే జగతిలో గురుపుత్రుడనబడతాడని వేమన చెప్పుచున్నాడు.

అ.మె బ్రహ్మ నృపతి వైశ్య పతులును శూద్రులు

బ్రహ్మ విష్ణు పారులు పతువులేన్

బ్రహ్మము దెలియకను బహు రూపునిన్

విశ్వదాభిరామ వినుర వేమః

6

బ్రహ్మము (ఆత్మ) యొక్క స్థాన స్వరూప స్వభావాలను తెలిసికోకుండానే అనేక జాతులవారు తమలో తామే ఆగ్రస్థానం కోసం కలహించుకొంటున్నారు. వీరేగాక స్పష్ట స్థితి, రయకారకులగు బ్రహ్మ విష్ణువు, శివుడు (హరుడు) అనబడు వియమిత దేవతలు కూడా ఆ బ్రహ్మము (ఆత్మ) మండి దిగజారిన వారే గమక వీరందరూ పశువులతో పమానమని నిర్ణయం. ఎందుకవగా వియమిత దేవతలగు బ్రహ్మ, విష్ణువు, శివులకు స్వంత విచక్షణా జ్ఞానములేదు. వీరికి స్వనిర్ణయము పనికిరాదు. ఎవరి పని యందు వారే నియమబద్ధముగా నిమగ్నులై వుండురు. అంతేగాక వారికి మూలకారణమైన బ్రహ్మమును తెలుసుకొను తెలివి లేకున్నారు. ఇక అజ్ఞాన పద్ధతిలో వుండి బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు, శూద్రులని కలహించుకొనువారు కూడా బ్రహ్మతత్త్వమును తెలిసికోలేనివారే. వీరందరూ పశువులే నని వేమన వచించుచున్నాడు.

అచల గురుని చేరుకొని పాంశ్యాయోగము ద్వారా సర్వము బ్రహ్మమయమని తెలుసుకొన్న పజ్జనునికి సర్వ జీవులు ఏక స్వరూపమని తెలియబడి, సర్వమునందు పమదర్శనము చేయుచుండును. కాని బ్రహ్మతత్త్వమును తెలియని వాడు వ్యస్థి భ్రాంతులకుల్నై అనేక వర్ణముల రూపములను పొందుచుండునని వేమన యోగి బోధించు చున్నాడు.

అ.వె. పరగలోష్ఠ గుడ్డు బరిశీలించి చూచిన
కులములన్ని యందు గూడ బుట్టి
వందరొకట గలియ నన్నదమ్ములే కదా?
విశ్వదాభరామ వినుర వేము.

7

పాంశ్యాయోగమున పరిశీలించి చూడగా బ్రహ్మమనే గ్రుడ్డు (బ్రహ్మాండం) యందు ఈ కులాలు (వర్ణాలు) పుట్టాయి. కమక అందరు ఒకే స్థానమునుండి వృష్టియై వచ్చినారు. మరియు రయంలో ఆ స్థానముయందే కలియుచున్నారు. కమక అందరూ అన్నదమ్ములే, అక్కచెల్లెండే, ఇలా వస్తు నిర్ణయ పద్ధతిని తెలుసుకోకుండా వర్ణాలగూర్చి మూర్ఖంగా వాదించు వారిని గూర్చి

అ.వె. బ్రహ్మాయేవని కొడుకు పరిశీంపగా భువి
విష్ణువేవని కొడుకు వెలయజూడ
శివుడు యేవని కొడుకు సెగ్గెరుగరు జనులే?
విశ్వదాభరామ వినుర వేము.

8

అని చెప్పుచున్నాడు. మరియు ఆ ముగ్గురు దేవతలకు మూలము ఒకటే అనుచు

అ.వి. మూల మెవ్వరనుచు ముగ్గురి లోపల
 మూల మెరుగలేరు మూఢ జనులు
 మూలము ముగ్గురికిని ముఖ్యమై యుండురా
 విశ్వదాధరాను వినుర వేళు

9

పై పద్యంలో చెప్పుచున్నాడు. కనుక పర్వతపులు బ్రహ్మాండము నుండే పుట్టినవని తెలియజెప్పుచున్నాడు వేమనయోగి.

కనుక మానవుడు నిర్ణయించుకున్న వంశ పరంపరాగతమైన పర్వములు అసంగతముగా వున్నవి. తరచి చూడగా పర్వములన్నింటికి మూలము ఒక్కటే. అదే బ్రహ్మము (ఎరుక).

కం. అజ్ఞానమే శూన్యత్వము
 మజ్జానము బ్రహ్మమౌలీ శ్రుతులను వివరా
 యజ్ఞానముదీగి వార్షికి
 సుజ్ఞానపు బ్రహ్మమొందె జాడల వేళు

10

కనుక విచారించి చూడగా, వ్యష్టి రూప్యమును తెలిసికోకుండా వుండి వాచావిర దృశ్యరూప ప్రపంచమం... వ్యష్టి రూప బ్రాంతులకులోనై నెంచరించు అజ్ఞాన జీవులందరూ శూద్రులే. అనగా గురువుని జేరుకొని వారి ద్వారా బ్రహ్మతత్త్వ విచారణ జేసి పర్వము బ్రహ్మమయమని జ్ఞానయోగము ద్వారా తెలుసుకొని, వ్యష్టి పద్ధతిని వదలి సమిష్టి పద్ధతియందు ప్రవర్తించు వారందరూ బ్రాహ్మణులే. బోయ కులమందు జన్మించిన వాల్మీకి బ్రహ్మతత్త్వ విచారణ ద్వారా అజ్ఞానాన్ని వీడి జ్ఞాన బ్రహ్మమును పొందాడు కదా! అని వేమన ఉదహరించుచున్నాడు.

అ.వి. బిమ్మ గుడ్డు యెవడి పట్నంబులోపల
 బిమ్మ యెరుగలేని బావడేల?
 తన మనంబు దెలియ దానిపో బ్రహ్మంబు
 విశ్వదాధరాను వినుర వేళు

11

బ్రహ్మాండమనే పట్టణంబులో జన్మించిన బ్రాహ్మణుడు ఆ బ్రహ్మ తత్త్వమును తెలిసికోనిచో, అతడు 'బ్రాహ్మణుడు' అని అనబడవచ్చునా? లేదు. కాని తన మనస్సు ఎలా వచ్చినదో? అని విచారణ జేయువానికి తానే ఆ బ్రహ్మ స్వరూపమని తెలియబడుచున్నది.

౧.వె తాత గన్న తల్లి తమ తండ్రి గనుతల్లి
తమ్మ గన్న తల్లి తల్లి తల్లి
తల్లి శూద్రురాలు తానెట్లు బాపడో
విశ్వదాధరామ విమర వేము

12

౧.వె ఉదయమునను శూద్రుడుత్తమోత్తముదెట్లు
పరికి శూద్రతయును సర్వగతుల
తల్లి శూద్రురాలు తానెట్లు బాపడో
విశ్వదాధరామ విమర వేము

13

౧.వె జనవ మరణములను సంధ్య త్రాడులేదు
సంధ్య త్రాడు లేదు జనవికెపుడు
తల్లి శూద్రురాలు తానెట్లు బాపడు
విశ్వదాధరామ విమర వేము

14

యజ్ఞోపవీతము (జంధ్యము) ను బ్రాహ్మణ పురుషులు మాత్రమే ధరిస్తారు. వారి కులములోని స్త్రీలకు ఆ ఆదికారాన్ని ఇవ్వలేదు. బ్రాహ్మణుల నిర్ణయం ప్రకారం జంధ్యమును ధరించని వారందరూ శూద్రులే. కనుక వారి కులములోని స్త్రీలందరూ శూద్రులని వారి కట్టుబాటు వల్లనే తెలియబడుచున్నది. అట్లయినచో తన తల్లి శూద్రురాలు. మరి తాను బ్రాహ్మణుడు ఎట్లు కాగలడని వేమన ప్రశ్నించుచున్నాడు.

అంతేగాక తాను పుట్టు సమయాన మరియు గిట్టు సమయాన సంధ్యత్రాడు తనకు లేదు. తన తల్లికి ఆసలు జంధ్యమే లేదు. అలాంటప్పుడు తన తల్లి శూద్రురాలే కనుక తాను శూద్రుడే కాగలడని వేమన వివరించుచున్నాడు.

౧.వె త్రాడు మెడను వేసి తనకు శూద్రత్వంబు
బోయెనెదే దెల్లి బుద్ధి కొడుత
మనసు విలక త్రాడు మరి తన్నె దెచ్చినా?
విశ్వదాధరామ విమర వేము

15

జంధ్యమును (త్రాడును) మెడల వేసికొని తన శూద్రతనము పోయినదనుకొనుట అజ్ఞానమేనని తెలుపుచున్నాడు వేమనయోగి. మానవుడు తన మనస్సును విలుప లేకపోయినచో,

అతనికి ఆ త్రాడు వల్ల ఏ ఉపదోగం వుండదు. కనుక యజ్ఞోపవీతము (ఐంద్యము) కలవాడే బ్రాహ్మణుడనుట సరియైన నిర్ణయము కాదు. గురువు ద్వారా బ్రహ్మ జ్ఞానమును పొంది త్రికరణ శుద్ధిగా నడచుకొనువాడే బ్రాహ్మణుడని వేమనయోగి సిద్ధాంత నిర్ణయం.

అ.వె. కల్లుబీరెకు భూత గడ్డిగా పట్టిన
నందులోని కంపులడగనట్లు
మెరుగు త్రాడు వేసి మెరుపుతో ద్వితాదౌనె?
విశ్వదాధరామ విమర వేమ.

16

కల్లుకుండకు (బూడిద) ఎంత పూసిననూ, దానిలోని కంపు వానన తొలగనట్లు, అంతఃకరణ శుద్ధిలేని కుటిలుడి మెడలో ఐంద్యాన్ని వేసిననూ, అతడు దుష్ట గుణాలను విడిచిన పార్శ్వక బ్రాహ్మణుడు కాగలడా? లేదని వేమన నడుపు చున్నాడు.

అ.వె. అంతరాత్మ గణక నల్మ బుద్ధుల తోడ
మెలగునట్టి ద్వితాలు మేది నందు
యముని నరకములకు పరుగంగనివి సొగ్గి
విశ్వదాధరామ విమర వేమ.

17

జీవులన్నింటి యందున అంతరముగా, సూక్ష్మరూపముగా మన్న అత్మను గురువు ద్వారా గుర్తిరిగిన వారికి మోక్షము కరతలామలకము. అట్లుగాక అంతరాత్మను తెలుసుకోక, దేహమే తాననుకొను మంద బుద్ధులచే కలిసి తిరుగునట్టి బ్రాహ్మణ కులజాలు చివరికి యముని పాలై తిరిగి నీచ జన్మలు పొంది నరక యాతనలు పొందుతారని వేమన ప్రవచించు చున్నాడు.

అ.వె. వేద శాస్త్రములను వినినెమి గుడిచిరి
యరిది తిరిగి చత్వరందరిండ్లు
బ్రహ్మ మహిమ దెలిసి బ్రతుకుట విజమయ
విశ్వదాధరామ విమర వేమ.

18

పూర్వకాలమున వేదశాస్త్రములను వినుటకు కూడా శూద్రులకు అధికారం లేదు. ఒకవేళ ఎవరైనా విన్ననూ, వారి చెవులలో నీసాన్ని కరిగించి పోసేవారు. ఇది ఎంతటి దురహంకార, స్వార్థ పూరిత చర్యయో తెలుసుకోండి. వేద శాస్త్రములయందు బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే అధికారాన్ని కలిగించుకున్నారు. అయిననూ అందువల్ల వారేమి సాధించారు? అని వేమన ప్రశ్నించుచున్నాడు.

వేదశాస్త్రాదులయొక్క సారాన్ని తెలుసుకోకుండానే, బ్రాహ్మణులు వాటిని మూత్రం వల్లి వేయుచు ఇంటింటికి తిరుగుచూ బైక్షిక వృత్తి ద్వారా పాట్ల పోషకమును చివరకు వేదాంతసార లక్ష్యమైన పరమోత్కృష్టమైన మోక్షాన్ని పొందకుండానే చనిపోవుచున్నారు.

మానవ జన్మ ఎట్లు సార్థకమవుతుంది? మానవ జన్మ యొక్క లక్ష్యమేమిటి? అని అచటచట విజ్ఞులు ప్రశ్నించుచుంటారు. ఇచట వేమన పరమార్థానం ఇచ్చుచున్నాడు. ఏ వృత్తితో జీవిస్తున్నప్పటికీ, బ్రహ్మతత్త్వమును (ఎరుక రహస్యాన్ని) తెలుసుకొని మళ్ళీ జన్మ రాకుండా పడుచుకోవడమే మానవుని పరమ లక్ష్యము. అలా బ్రతికినప్పుడే అతని జన్మ సార్థకమవుతుందని వేమన బోధించుచున్నాడు.

ఆ.వె. బంధు రక్షములను తిరసి న దేహంబు

చంద మెరుగక ద్విజ శబ్దమిడుత

పదచిగును విడుచునొ పరకంబు మృత్యువు

విశ్వదాధరాను విదుర వేము

19

గురువును చేరుకొని, సేవించి, పూజించి సాంఖ్యయోగము ద్వారా దేహము యొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరాలను గ్రహించవలెను. స్థూలంగా కనిపించే ఈ మాంసయుత శరీరము తుక్ల కోణితముల కలయిక వల్ల తల్లి గర్భములో తయారైనది. కాని ఈ స్థూల శరీరమునకు స్వయంగా తెలుసుకొనే తెలివితేడు. అంతరంగా సూక్ష్మ శరీరం లేచితో ఇది మొద్దువలె పడివుండును. అంతేగాక సూక్ష్మ శరీరం యొక్క అజ్ఞమేరకు స్థూల శరీరం నందు పున్న సర్వాంగాలు (కర్మిందియ్రాలు) పనిచేయుచున్నందున, ఈ 'స్థూలదేహం' తూడుడని చెప్పబడుచున్నది. ఇక సూక్ష్మ శరీరం స్థూల, కారణాలకు మధ్య నుండి వ్యవహారాన్ని వడుపుచున్నది. కావున ఇది నైశ్చ్యుడని నిర్ణయం. ఇక సూక్ష్మ శరీరానికి అంతరంగా కారణ శరీరం వుండి సర్వేంద్రియయాలకు జీర్ణవ్యవస్థ ద్వారా రక్షణ కలుగజేస్తుంది. కావున ఇది క్షత్రియుడని నిర్ణయం. ఇక మహా కారణ శరీరం కారణ శరీరానికి అంతరంగా వుండి ఈ మూడు శరీరాలకు ఉనికి వట్టి, సర్వమును తెలిసికొనునదై మరియు తెలియజేయునదై చైతన్యరూపముగా వున్నది. అప్పింటికన్నా సూక్ష్మాతీమాక్ష్మరూపమై సర్వస్వరూపముగా ఆ మహాకారణ శరీరమే వున్నది. కావున ఇది బ్రాహ్మణుడు అని నిర్ణయం. ఇంకా విచారించి చూడగా ఈ నాలుగు శరీరాలు ఒకదానినొకటి విడువకనే ఓతప్రోతములై వున్నాయి. అయినప్పటికీ సై విధంగా విభజించి చూసుకోవచ్చును. ఇంకమా విరాట్ పురుషుని నుండి నాలుగు

వర్ణాలు ఎలా కలిగాయంటే స్వర దేహ లక్షణము అనువరించి దేహాన్ని మోసే కాళ్ళ (పాదాల) నుండి (తూడులు, కటి వదేశానికి పాదాలకు ఆధారంగావుండే తొడలనుండి వైశ్యులు, శిశువుల నుండి కాపాడే భుజస్పృందముల నుండి క్షత్రియులు, జ్ఞానేంద్రియాలు (శ్రోత్రము, త్వక్కు, చక్షువు, జిహ్వ, ప్రాణము) దేహము యొక్క శిరోభాగమునందుండి వ్యవహారము చేయుచున్నవి గనుక శిరస్సు నుండి జ్ఞాన పంపెమ్మలగు బ్రాహ్మణులు పుట్టు చున్నారనుట తార్కికంగా సత్యమే.

లోక వ్యవహారం నందు జాచిననూ ఏ కులమందు పుట్టిన వారైవనూ బుద్ధి బలము గలవాడు బ్రాహ్మణుడగును. దేహ పుష్టి గలవాడు క్షత్రియుడుగా రాణించగలడు. కొని అమ్మే నేర్పు గలవాడు వైశ్యుడగును. జీతగాని వలె నుండు వాడు శూద్రుడగును.

ఈ విధాన మెరుగని వాడు తాను బ్రాహ్మణుడనని సమాజములో పిలువించు కొన్ననూ, చివరకు మృత్యువును పొంది వరకములో పడతాడని వేమన హెచ్చరించుచున్నాడు.

కం॥ తొమ్మిది కంఠం తిత్తిరి
నిమ్మగు సొమ్ములును కులము నేటికి జిప్తునూ
నమ్మకు దేహము నాదని
బమ్మము నేననుచు దెలిసి పలుకర వేమన

20

ఈ దేహము వనరంధ్రాలు కల తోలు పంచి (లిత్తి). ఈ దేహము క్రములకు, రోగాలకు నిలయపై క్షణ భంగురంగా వున్నది. కనుక నేననగా దేహము నాదని (వాస్తవ వారమును విడిచి), అత్మ తత్వవిచారము చేసి నేను బ్రహ్మ స్వరూపమునని తెలుసుకోని వాడికి అధరణాలవల్ల గాని, తాను జన్మించిన కులము యొక్క పేరు వల్ల గాని ప్రయోజనము తున్యము.

అ.వె॥ లోను బయలు జేసి లోకంబు దెగటార్చి
కులము గాలబెట్టి గుణము పదరి
చింతలోని చింత జేరిన యోగిరా
విశ్వదాభరాను విమర వేమన

21

తనలో మన్న అంతరాత్మను బ్రహ్మాండమను బయలులో విశ్వముచేసి అనగా ఏక స్వరూపాన్ని పొందించి, ప్రాపంచిక సంబంధమైన అజ్ఞానపు సములు విడిచి, కుల వ్యవస్థను కూడా అతిక్రమించి, గుణత్రయమును (ఎరుకను) కూడా త్యజించి, చింతలోని చింతను జేరిన వాడు యోగియని వేమన తన సిద్ధాంత నిర్ణయము చెప్పుచున్నాడు.

ఆ.వె. అపవందెరుగక నా ముద్దుకర్పణలు
గురువు చేత దెలిసి గూర్చుకున్న
మనసు నిల్చుకున్న మరి ద్విజాడెల్లగు
విశ్వదాధరామ విమర వేము

22

నద్గురువునుజేరుకొని వారి కృపచే తారక, సాంఖ్య, అమచన్య, మహావాక్యములు వీటికి
అతీతమై క్షరాక్షరసారి ద్వయదోష హరణము చేయు అచల సర్వవార్త ప్రబోధ వివి కవి, దానియందున్న
దర్శ మర్మములను తెలుసుకొని కర్మేంద్రియముల ద్వారా (శరీరం ద్వారా) అచరించినవాని మనస్సు
విర్మలముగా మండును. అట్టివాడు ద్విజాడనటడును. ఈ విరావమును తెలుసుకోనివాడు బ్రాహ్మణ
కులములో పుట్టిననూ పేరుకే ద్విజాడు గాని, నిజమైన ద్విజాడు గాడు.

ఆ.వె. ఏకమైత వర్ణమెరిగిన యోగిశి
పరము నెరిగి జాడ భావమొందు
యాశ్చతులను మరియు వన్నిట తానొను
విశ్వదాధరామ విమర వేము

23

స్పష్టి రహస్యమును తెలుసుకొని సాంఖ్యయోగమును సాదించిన వజ్రముడు వానావిధ
దృశ్య ప్రపంచమును వీడి వైకైక అత్యవ్యయమును సాందిస్తుండును. అతనికి సర్వవిధ వస్తువులందు,
జీవులందు, అకృతులందు ఆ అత్యభావము మాత్రమే కనిపించుచుండును. అన్నియు తానై
పున్న విరావమును ఎరిగిస్తుండును. 'ఏకం అనేకం భవతి' మరియు 'అనేకం ఏకం భవతి' అను
వస్తు విగ్లయ సర్వతెనెరిగి అత్యైక్య భావమందు సంచరించును. ఆ ఏక బ్రహ్మము యొక్క వర్ణము
ఏది? అనగా అది పాటలీ వర్ణము. అదే ఏకాక్షరమైన 'ఓం' కారముగా ర్చనించినది. అద్వాని యందే
'అ'కారమగు శూద్రవర్ణము, 'ఉ'కారమగు వైశ్య వర్ణము, 'మ' కారమగు క్షత్రియ వర్ణము,
అర్థమాతృక(అరమన్న) యగు బ్రాహ్మణ వర్ణము లేర్పడినవి. బ్రాహ్మణ వర్ణమునుండి మహాకారణ
శరీరము, క్షత్రియ వర్ణము నుండి కారణశరీరము, వైశ్యవర్ణము నుండి మాక్షు శరీరము,
శూద్రవర్ణమునుండి స్థూల శరీరము కలిగినవి. కనుక ఈ వాలుగింటికి కారణమైన ఏక వర్ణమును
గాంచిన వాడే యోగియని వేమవ ప్రవచించుచున్నాడు.

ఆ.వె. పంచవర్ణ నెరుగ పరము నెరుంగును
పరము నెరిగి విచ్ఛ ప్రజ్ఞరిల్లు
ప్రజ్ఞరిల్లువాడు పరము తానొనయా
విశ్వదాధరామ విమర వేము

24

పంచవర్ణములగు మనీలము, ధూమ్రము, అపితము, శుభ్రము, రక్తము అను ఆయిదు వర్ణముల తత్త్వమును పూర్తిగా తెలిసికొనినవాడు పరమాత్మను ఎరుగగలడు. పరమాత్మను ఎరిగినవాడు ఆ ప్రకాశముచే ప్రజ్వరిల్లుచుండును. అలా ప్రజ్వరిల్లువాడు ఆ పరమాత్మ కన్నా భిన్నము కాదు అని వేమన బోధించుచున్నాడు.

బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర, చందాల యను పంచవర్ణముల వారి పుట్టుక స్థానమును ఎరిగినవాడు, పరమాత్మ స్థానమును కూడా మలభంగా గాంచ గలడని వేమన పరోక్షంగా ఇచట తెలియజేయుచున్నాడు. కనుకనే భగవద్గీతయందు

శ్లో॥ విద్యావినయ సంపన్నే బ్రాహ్మణే గవిపాన్తినిః

శుని వైవ శ్వపాశేవ పండితా స్ఫుమదర్శినః॥ అని శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ చెప్పి యున్నాడు. దీని అర్థమేమనగా -

“విద్యా వినయ సంపద గల బ్రాహ్మణుని యందును, గోవుయందును, ఏనుగు యందును, కుక్కను, కుక్కను వండుకొని తిను చందాలుని యందును పండితులు సమదృష్టి కలిగియుందురు” అనగా సర్వజీవులు ఆయిదు వర్ణముల వారందరూ ఏక బ్రహ్మముగా నున్న పరమాత్మ మండియే పుట్టిరని నిర్ణయం. కనుక ఈ వర్ణ భేదములు అజ్ఞానులగు వరులకు మాత్రమే కనిపించుచున్నవి. కాని జ్ఞానియుగు వానికి సర్వజీవులు ఏక స్వరూపమనియే తెలియబడును. ఆ ఏకమందే ఈ వర్ణభేదములు ఓతప్రతములై (పడుగుపేకలై) వున్నవని చెప్పక తప్పదు లేదు.

అ.వె॥ ఎట్టివాడో తాను యెరుగదు తొలిపుట్టు

నీచ బ్రతుకు కింత నీమమేల

వెరుగదీ జగంబు నీశ్వరమయమని

విశ్వదాభరామ విసుర వేమ॥

25

ఏ వర్ణమునందు గాని, ఏ కులమునందు గాని పుట్టిననూ, ఆ పుట్టినవాడు తన మూల స్థానమును ఎరుగక పాటించు ఆచారవిచారములు వ్యర్థములు అనియూ, వాడి బ్రతుకు నీచమైనదనియూ వేమన మడుపుచున్నాడు. వాడు ఈ జగత్తు ఈశ్వరమయమని (పరమాత్మ మాయయని) తెలుసుకోలేడని భావము.

అ.వె॥ కొంత నల్లగుండు కొంత యెర్రగ నుండు

కొంత తెల్లగుండు కుతల మెరుగ

నొక్కదీతి నుండ నొగి శారణంబేమి

విశ్వదాభరామ విసుర వేమ॥

26

కొంత వల్లగా, కొంత ఎర్రగా, మరికొంత తెల్లగా ఈ ప్రపంచంలోని వస్తువులు గాని, మనుషులుగాని వుంటున్నారు. దీనికి కారణమేమనగా సర్వస్వస్థి త్రిగుణస్వరూపమైన ఎరుక నుండి కానడం. సత్యగుణము (తెలుపు), రజోగుణము (ఎరుపు), తమో గుణము (నలుపు) లవబడు ఈ త్రిగుణములు ఆత్మయందే ఆమరి వున్నవి. కనుక ఆత్మ నుండియైన వంచభూత వస్తువముదాయమందును, సర్వజీవ రాకులందును ఈ రంగుల మిశ్రమము తప్పని పరిగా కనిపించుచున్నది. కనుక ఈ త్రిగుణాలనుండియే వాలుగు వర్గాలు కలుగుచున్నవని వేమన తెలుపుచున్నాడు.

అ.వె. బ్రహ్మతలము జిడుము బ్రహ్మ హత్యయటంధ్రు
బ్రహ్మ నైశ్యుడెన్న బాపదగునె?
బ్రహ్మ జాడ్చిద గద బ్రహ్మస్ముదగు శూరి
విశ్వదాధరామ విమర వేమ.

27

బ్రహ్మతలను చిదిమి వేసినచో, దానిని బ్రహ్మ హత్య అందురు. కాని బ్రహ్మ నైశ్యుడు (మూడవ వర్గమునకు చెందినవాడు). ఎందుకనగా విష్ణువు (ఏరాట్ పురుషుని) యొక్క బొడ్డునుండి బ్రహ్మ పుట్టివాడు గనుక ఆయన బ్రాహ్మణుడు కాదు. కావున శివుడు ఒకవేళ బ్రహ్మను చంపినను, అది బ్రాహ్మణుని హత్య అనబడదని తెలుపుచు, పర్యములో బ్రహ్మ నైశ్యుడని నిర్ణయించి చెప్పుచున్నాడు వేమన యోగి. కనుక బ్రహ్మ సంతతి వారిని బ్రాహ్మణులనుట తగునా? తగదు కదా!

అ.వె. మూల కులము యోరి మలమూత్ర బంధము
పుట్టదే శివంబు పొట్టలోన
మనసు యాత్మ బుద్ధి మలి బ్రహ్మమూర్తిరా
విశ్వదాధరామ విమర వేమ.

28

కులము అనే భేద బుద్ధియే మూలతనము. భార్య (ప్రకృతి) అనేదే మల మూత్రముల సంచి. దానియందే శివ (ఆత్మ) స్వరూపముడైన శివు పుట్టుచున్నాడు. కాని తత్త్వ ఏచారణ ద్వారా ఆ పుట్టిన వాడు ఆత్మ నిశ్చయ జ్ఞానమును పొంది మనస్సును ఆత్మలో లయం చేయుట వలన బ్రహ్మ స్వరూపమును పొందగలడని వేమన ప్రవచించు చున్నాడు.

అ.వె.॥ పత్యము గలిగువ్వు జగతిలో వారికి
జ్ఞానముమీర గలుగు మాముగాను
పత్యము తెలివియును పమయంగ ద్విజాడగు
విశ్వదాభరామ విమర వేము

29

జగత్తులో ఎవరైతే పత్య పద్ధతిగా మందురో, వారికి మరలరంగా గొప్ప జ్ఞానము కలుగుతుంది. కాని స్పష్ట నివరమును పూర్తిగా తెలుసుకున్న వాడికి పత్యము, జ్ఞానము ఈ రెండు ఎరుక యొక్క రూపములేనని తెలియబడుతుంది. పత్యం = ప+తి+యమ్. 'ప' - అమృతం, 'తి' - మర్త్యం, యమ్ ఈ రెంటిని ఏకముచేయవది. ఆ రెంటిని వీడిన వాడే ముక్తుడు. అతడే ద్విజాడని పిలువబడుతాడని వేమన యోగి వ్రాసించుచున్నాడు. ఇవట పత్యాపత్యములు, జ్ఞానాజ్ఞానములు మొదలగునవి ఎరుక (బ్రహ్మము) యొక్క ద్వంద్వరూపములు. కావున యోగి వేమన ద్వంద్వతీతుడైన వాడే ద్విజాడని చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె.॥ లగ్నిచేత బట్టి యా పరమేశుని
నిందజేసి ద్విజాలు నీచులైరి
పలుదెరువుల నేగి భ్రష్టరి ద్విజారైరి
విశ్వదాభరామ విమర వేము

30

అగ్నిని చేతులలోకి తీసుకొని పరమేశుని నిందించుటవల్ల ద్విజాలు నీచులైరి. అంతియేగాక వారు అనేక వక్రమార్గాలలో పయనించుచు బ్రాహ్మణత్వము కోల్పోయారని వేమన యోగి వారి సంతతి గూర్చి చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె.॥ బాప దెముత కూడు భక్తిండు చుండును
పేరటంబు బోవు పెండ్లి మగువ
కులము కూనము విడి కోర్కెలు మెందాయె
విశ్వదాభరామ విమర వేము

31

ఒక బ్రాహ్మణుడు బొక్కల కూర తినుచుండును. ఒక పెండ్లియైన యువతి (నవ వధువు) పేరటంబుకు(బంధుమిత్రుల ఇండ్లకు పిచ్చాపాటిగ మాట్లాడి పెండు స్వీకరించుటకు) పోవును. వీరిలో ఒకరు కులమును మరొకరు మానమును (Character) మితిమీరిన కోర్కెల వల్ల

కోల్పోవుచున్నారు. దీనివల్ల తెలిసేదేమంటే ఉత్తమ కులములో జన్మించినప్పటికీ వారి యొక్క మనసును నిలుపలేక, కోర్కెలు పెంచుకున్నచో ఆ ఉత్తమ సద్దలిని కోల్పోవుచున్నారని వేమన నుడువుచున్నాడు.

ఆ.వె.॥ ద్విజ వరుండు చెడ్డ పిండంబు దినబోయె
పేరటాలు ముసరు పెండ్లి మొనసి
కులము మొదలు బోయె గూలె బోమానంబు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

32

వేమన పిండ ప్రదానాదులను దురాచారాలను విరసించెను. ద్విజులమని చెప్పుకొను కొందరు ఒకవైపు పిండములు ఆరిగిస్తారు మరొకవైపు (అదేరోజు) పెళ్ళిళ్లు నిర్వహించుటకు పేరంటంబులకు పోవుచుంటారు. ఈ విధంగా వారు కులాన్ని, మానాన్ని కోల్పోవు చున్నారని వేమన వచించుచున్నాడు.

ఆ.వె.॥ మధ్యమాంస రుచిని మాదెగెదైవాల
యెంగిలి దినువారి దెట్టి కులము
భక్తిని హరుగొల్చి భవ్యులు గారైరి
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

33

కొందరు క్షుద్రదేవతలను పూజించి వారికి మధ్యము, మాంసములను సమర్పించి, మిగిలిన ఎంగిలిని తిందురు. ఇట్టి వారిది ఏ కులము? వారిది ఏ కులమో చెప్పుటకు అలవికాదు. కాని అట్టివారు భక్తియోగము ద్వారా హరు(అత్మ)ని గొల్చి కీర్తార్థులుగారైరిని వేమన నుడువుచున్నాడు.

ఆ.వె.॥ ప్రళయకాలమందు ప్రమథులచేతను
నప్పమైరి గాని నాటి జనులు
తెలియనేర్పరైరి దేవుని ద్విజులెల్ల
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

34

శివునియొక్క ప్రమథగణముచే ప్రళయమునందు జనులు నశింపజేయ బడుచుందురు. అగ్ని అధిష్ఠాన దేవతయగు రుద్రుడు 'రం' బీజము యొక్క ప్రేరేపణచేత జ్ఞానశక్తి రూపుండై రూపతస్మాత్ర ద్వారా అగ్ని భూతమునుండి సర్వ జీవులను లయం చేయును. అనగా రూపములను నూర్చును. కాని నేడు బ్రాహ్మణులమనుకొనువారు అట్టి దేవుడిని తెలుసుకోలేక పోవుచున్నారు.

అ.వె. సోమయాజి బట్టి సొగ్గ వేసిను రంభ
యిందె సోమయాజినొంగ బిట్టి
క్రతువు కేయు ఫలము కల్గెరా చేత
విశ్వదాధరామ విమర వేము

35

దేవతల నాట్యగత్తె యైన రంభ సోమయాజిని (ఒక యజ్ఞకర్తయగు బ్రాహ్మణుడిని) అనమానపరచి, తిరస్కరించెను. కాని ఒక రకమైన క్రతువు చేయుట వల్ల రంభ సోమయాజితో జేరెను. కాని ఆ క్రతువు చేయుట వల్ల కలిగిన పరిమేమనగా సోమయాజి బ్రష్మడు కావడమేనని వేమన వచించుచున్నాడు. కనుక ఇట్టి క్రతువులతో బ్రాహ్మణులు బ్రష్మలవుచున్నారని వేమన ఇచట తెలుపుచున్నాడు.

అ.వె. పేరు సోమయాజి పేను సింహులరుదయా
మేక పోతుబట్టి మెదలు విరుచు
గాక క్రతువు వంక గలుగునా మోక్షంబు
విశ్వదాధరామ విమర వేము

36

అ.వె. సోమయాజి పేనుచు సొంపుతో వేషంబు
గట్టి మాంసమెల్ల గాల్చి తినుచు
ద్విజాడ నేవనగ నధికమేమి తనవల్ల
విశ్వదాధరామ విమర వేము

37

రంభను వాంచించి క్రతువు చేయు సోమయాజి పేరుకు మాత్రమే బ్రాహ్మణుడుగాని, అతడు సింహము (పశువు)తో పమానము. ఎందుకనగా సింహము ఒక జంతువుగా వుండి ఇతర జంతువులను వేటాడి చంపి తినును. అట్లే క్రతువు యందు, ఇతడు మేక పోతులను మెదలువిరిచి చంపి బలి ఇచ్చి తినును. ఇట్టి హింసాయుత కార్యముల వల్ల మోక్షము కలగదని, అతడు బ్రహ్మతత్వాన్ని పొందలేదని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.వె. మునిగి బ్రాహ్మణుండు ముందు గావక బోయె
తిరిగి తిరిగి యతడు దిష్టురాయె
కూసి కూసి తుదకు కుక్కయై పోయెరా
విశ్వదాధరామ విమర వేము

28

బ్రహ్మతత్త్వము (ఎరుక) యొక్క రహస్యాన్ని తెలిసికోలేక బ్రాహ్మణులమని పేరుకు చెప్పుకొనువారు వదులలో మువిగి మువిగి మృత్యువును పొందుచున్నారే తప్ప ఆ తర్వాత ఏమవుతుందో తెలుసుకోలేక పోయారు. అనేక దేవతా స్వేతములను సందర్శించి, సందర్శించి రాళ్లను మ్రొక్కి మ్రొక్కి రాళ్ళే అవుచున్నారు తప్ప ఆత్మ నిశ్చయ జ్ఞానము ద్వారా తమ దేహాయందున్న ఆత్మయే దైవమును నిజాన్ని తెలిసికోలేకపోవు చున్నారు. వేదసారాన్ని గ్రోలకుండా వేదాంతు వల్లించి, వల్లించి బ్రాహ్మణుడు కుక్కయై పోవుచున్నాడు. కనుక వేదశాస్త్రముల సారమును గురువు ద్వారా గ్రహించి బ్రహ్మతత్త్వమును అనుభవ పూర్వకముగా తెలిసికొన్న జ్ఞాని మాత్రమే బ్రాహ్మణుడుగాని, ఇతరులు గారవి వేమన వరోక్షంగా ప్రవచించుచున్నాడు.

ఆ.వె. లలి నెనుబదివార్లు లక్షల జీవులు
బ్రహ్మ కొడుకు లగును స్వకవీతముగ
జ్ఞానము గలిగివను గలుగును బ్రహ్మంబు
విశ్వదాభారామ విమల వేమ.

39

సృష్టికర్తయగు బ్రహ్మ యొక్క సృష్టిలో 84 లక్షల రకాల జీవ రామలున్నవి. ఇవన్నియు విచారించి చూడగా బ్రహ్మయొక్క కొడుకులే. అయినచూ ఇందులో ఎవరైనచూ ఆత్మజ్ఞానము సంపాదించినచో, వాడు బ్రాహ్మణుడే యగును అని వేమన ప్రవచించుచున్నాడు.

ఆ.వె. సకల వస్తుజాల పంతతి తమవులు
పుట్టి విందు పంచ భూతములను
రాని చేత దగ నుదర పోషణము జేయు
వారు విజయెరుంగ లేరు వేమ.

40

సకలమైన వస్తు నముదాయము, వివిధ జాతులవారి (వర్ణముల వారి) పంతతి, వారి శరీరాలు పంచ భూతముల నుండియే ప్రభవించాయి. వాటి వల్లనే వారి శరీరాలు పోషించబడుచున్నాయి. అయినచూ సామాన్య వరులు ఈ రహస్యాన్ని తెలుసుకోలేక పోవుచున్నారని వేమన సుదువుచున్నాడు.

ఆ.వె. అపుట గామెరుగని యజ్ఞాన జీవులు
మూలము దెలియకను ముట్టుచేత
యను దినము న్మరించి యాశ్చ దెలియలేక
చచ్చి పుట్టు చుండు జాతి వేమ.

41

ఏ వర్ణమునందు పుట్టిన వారైనను ఇది ఇలా అవుతుంది లేక అది అలా కాదు అని తెలుసుకోలేని వారు అజ్ఞాన జీవులు. సర్వమునకు మూలమైన బ్రహ్మతత్వమును సంపూర్ణిగా తెలుసుకోని వాడు ముట్టలోనే (దేహాత్మ భావమును వీడక) వుండి మరీకొన్ని జీవులను పుట్టిస్తాడు తప్ప ఆత్మ తత్వమును తెలిసికో లేక పోవుచు, ఈ నరక కూపమునందు చచ్చి పుట్టుచుండును అని వేమన యోగి బోధించుచున్నాడు.

అ.వె. అంటువిడిగ గుణము యది దేహ సుఖమౌను
యంటువిడిగ గుణము యాత్మ సుఖము
కనుక నిట్టి గుణము కల్గిన కల్లురా
విశ్వదాధిరామ విమర వేమ.

42

ఏ వర్ణము వారైనను దేహమే తామనుకొనువారు పొందే సుఖము దేహ సుఖమనబడును. దేహమనే (క్షేత్రమనే) మైలను వీడిన వారు పొందే సుఖము ఆత్మ సుఖము. కనుక దేహమే తాననుకొను కించిజ్జిత్వ స్వరూపమును వీడి తాను సర్వ జీవులయందువున్న ఆత్మ స్వరూపము కన్నా వేరుగా లేనని తెలిసికొని ఏక బ్రహ్మము యొక్క స్థితిని పొందిన వాడికి ఆత్మసుఖము అమర గలదని వేమన యోగి ప్రవచించుచున్నాడు.

అ.వె. బ్రాహ్మణులకు బెట్ట ఫలము గల్గిన రుంధ్రు
కుక్కలకును బెట్ట కొడువయేమి?
ఇందునందు జీవుడొక్కడె యందురు
విశ్వదాధిరామ విమర వేమ.

43

నాలుగు వర్ణముల వారు, సర్వజీవులు ఒకే ఆత్మ స్థానమునుండి సృజించబడినారు. కనుక ఇందులో ఒక బ్రాహ్మణునికి అన్నము పెట్టిన గొప్ప ఫలము, ఒక కుక్కకు పెట్టినచో తక్కువ ఫలమా? అని వేమన ప్రశ్నించుచున్నాడు. ఈ పద్యము వేమనకు సర్వజీవులందువున్న సమదృష్టిని తెలుపుచున్నది. అన్ని జీవరాసులందు వున్న ఆత్మ స్వరూపము ఒక్కటియే కదా! కనుక భేద బుద్ధిని వీడుమని వేమన ప్రవచించుచున్నాడు.

అ.వె. శీవుడు బ్రహ్మమునుచు స్మృతులేర్చి బలుకంగ
వేరే దైవములను వెలయ గొర్చి
బ్రహ్మ జనులు జాడ బ్రహ్మయి పోయిరి
విశ్వదాధిరామ విమర వేమ.

44

శివుడవగా నర్వ భూతములయందు చైతన్య (తెలివి) రూపముగా వున్న ఆత్మయే. అట్టి ఆత్మయే బ్రహ్మమనుచు స్వతులన్నియు చెప్పుచుండగా, ఆత్మ పూజ చేయకాలని బ్రాహ్మణులు ఇతర దేవతా విగ్రహములను ప్రతిష్ఠించి పూజించుచున్నారు. అందుచేత బ్రాహ్మణులు బ్రహ్మతత్వమునందు మనసు నిల్పలేక సంచభూత సంబంధమైన తీర్థక్షేత్రములందు మరిగి అచోగిత జెంది భ్రష్టులగుచున్నారని వేమన యోగి ప్రవచించుచున్నాడు.

అ.మె బ్రహ్మజాతి వారు బ్రహ్మయి పోయిరి
 ఋషుల జాతి వారు లక్షలైరి
 రోశయైవ వారి రోయక పిల్వరో
 విశ్వదాధరామ విమర వేమః

45

'బ్రహ్మ' జాతి నుండి వచ్చిన రావణ బ్రహ్మ మొదలగు వారు బ్రహ్మలు అయిపోయిరి. అనగా బ్రహ్మతత్వమునుండి దిగజారి రాక్షసులు (రోకకంటకులు)గా మారిరి. ఇక ఋషుల జాతి నుండి వచ్చిన భృగు మహర్షి మొదలగు వారు వట్టి వారైరి. ఒకానొక సందర్భంలో భృగు మహర్షి కోపోద్రిక్తుడై విష్ణువు యొక్క వక్ష స్థలంపై తన్నెను. అందుచే విష్ణువు భృగు మహర్షి యొక్క త్వగేంద్రియాన్ని త్రుంచి వేసెను. అలా భృగువు వ్యర్థుడయ్యెను. అట్టి జాతి వారిని రోయకుండా ఇంకా తమ వర్తకు ఎందుకు పిలుస్తారని వేమనయోగి ప్రశ్నించు చున్నాడు.

అ.మె హింస చేయుకుంటయే ముఖ్యధర్మంబు
 యవక హింస జేతు రవని మరలు
 చావు పసివి దినెడు చండాలుడే మేలు
 విశ్వదాధరామ విమర వేమః

46

'హింస చేయుకుండా వుండుటయే ముఖ్యమైన ధర్మము' అని చెప్పుచుందురు బ్రాహ్మణులు. అయినప్పటికీ యజ్ఞయాగాదులు చేయునప్పుడు బ్రాహ్మణులు, భూసురలు (భూపాలురు) జంతువులను బలి ఇచ్చుచున్నారు. కనుక వేర ఛానము సంపాదించిన బ్రాహ్మణుడు హింస చేయుచున్నాడు. ఏరితో పోల్చితే చండాలుడే నయం. ఎందుకనగా, వాడు చచ్చిన పశువులును తింటాడు గనుక.

అ.మె బడుగు ద్విజాలు గూడీ లోడుగు కుంత్రము జద్ది
 పడుగు జేసిదమని పదరకొండ్రు
 కడుగు ద్రావు కాశీ కాపుమున్నట్లయో
 విశ్వదాధరామ విమర వేమః

47

వేదాంత పాఠమును గ్రహించని ద్విజాలందరు గూడి దిక్కు మాలిప మంత్రాలు చదువుచు ఒక బాలుడిని తమ కులస్థుడిగా (బ్రాహ్మణునిగా) మార్చెదమని చెప్పుదురు. బియ్యాన్ని కడుగుగా వచ్చిన వీటిని 'కడుగు' అందురు. ఆ కడుగు త్రాగిన కాకి కావు, కావు మని ఎలా అరుస్తుందో, అలానే వేదాలలోని మర్దీని గ్రహించిన వీరు వదరుచున్నారని వేమన యోగి చెప్పుచున్నాడు.

బ్రాహ్మణుల కులమందు జన్మించిన వారందరూ (ఉపవయనము (వడుగు) జరుగనంతవరకు) ఖుద్రులేవని వారి నిర్ణయం. కనుకనే ఉపవయనము కాని బాలురమే తమ లోపన పంక్తిలో కూర్చోనివ్వదు. ఒకానొక సమయమున ఆ బాలుడికి లేక యువకుడికి జంధ్యాన్ని మెడలో వేసి మంత్రాలు చదువుచు తమ బ్రాహ్మణ కులస్థునిగా చేసుకుందురు. ఇదంతా బ్రాహ్మణంగా జరిగే తంతుగాని, ఆ బాలుడు లేక యువకుడు బ్రాహ్మజ్ఞానమును (మూఢన కన్ను అనబడే) జ్ఞాన చక్షువును తెరువనివో (పొందనివో) బ్రాహ్మణుడే కాదు. కావున వారి వింత పోకడలను కాకితో పోల్చుచున్నాడు. ఎందుకనగా కాకి ఎల్లప్పుడూ ఒకే వైపు చూడగలదు. కాని రెండో వైపు చూడలేదు. అంతేగాక కాకి కుండలోని జలాన్ని మాత్రమే గ్రహించగలదు కాని సముద్రంలోని జలాన్ని త్రాగలేదు. అట్లే బడుగు ద్విజాలు వ్యవహారమునకు (ప్రాపంచికమునకు) తప్ప పారమార్థిక చింతనకు పనికి రారని వేమన ఉదహరించుచున్నాడు.

ఆ.మె. కులము చేత బట్టి గుంపించ నేటికి
పాదు వున్న చోట ప్రబలు విత్తు
యేటి కులము యింత నెక్కడి ద్విజాదయా
విశ్వదాధరామ విమర వేమ:

48

కులము పేరు చెప్పుకొనుచు గర్వపడుట ఎందుకు? పాదువున్నచోట విత్తిన విత్తు మహా వృక్షమవుతుంది. పాదు సరిగా లేనప్పుడు పోసిన వీరు ఉపయోగం కాక విత్తు వృక్షంగా ఎరగలేదు. అలానే శీలము (Character) మంచిరైతే చదివిన చదువంతా ఉపయోగపడుతుంది. శీలవంతుడు యోగవంతుడవుతాడు. సమాజానికి ఉపయోగ పడతాడు. వాడికి కులములో పనిలేదు. వాడు ఏ కులములో పుట్టిననూ గొప్పవాడే. ఇలా కాకుండా కులముపేరుతోనో, లేక ద్విజాలమును (బ్రాహ్మణులను) పేరుతోనో బెదిరించుట ఎందుకని వేమన వచించుచున్నాడు.

ఆ.మె. క్రతువు జేసిన మని కడు విర్ర వీగుచు
కచ్చ గడుగు నెయ్యి కడుపు నించి
రంకు కొడుకులమ రంగాన మెత్తురో?
విశ్వదాధరామ విమర వేమ:

49

క్రతువును చేసెదమని మిక్కిలి విర్రవీగు మంటారు బ్రాహ్మణులు. వీరి క్రతువిధానము ఎంత నీరముగా వుంటుందనగా - వీరు క్రతువును జరిపే కార్యక్రమంలో స్త్రీల యోనులను నియ్యక కడిగి దానితో కడుపు నింపుకుంటారు. ఈ రంకు కొడుకులను సమాజము మెచ్చుకుంటుందా? అని వేమన ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

అ.వె. శూద్రులనుచు చూడ శూద్రుల బోనాడి
మూల కంటెను గడు మూలయగుచు
ద్విజాడ నేనటన్న ద్విజాడు గావేర్చునా
విశ్వదాధరామ విసుర వేము

50

బ్రహ్మజ్ఞానమును పొందిన బ్రాహ్మణుడు సర్వ జీవులు ఏక రూపమైన ఆత్మయేమని తెలిసికొనివుండును. అట్టివాడు మళ్ళీ వేరొకన్ని కూర్చుండని, కూర్చులను నిందించుటచే, వాడు అజ్ఞానం నుండి దిగజారినవారై మూల వాని కంటెను చెడ్డ మూలవాడగుచున్నాడు. అట్టివాడు నేను ద్విజాడనని చెప్పుకొనుట వల్ల ద్విజాడు కాగలదా? అని వేమన ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

అ.వె. పరగ గడ్డి దినెడు పశువుల విశసించి
మనుజులు దిని భువిని మూలరైరి
యందరి ఏయిదినెడు పండుల కోళ్ళను
దినిన కులము యేటిదిలను వేము

51

అ.వె. కనుపు వేరి తిన్న పసరపు మైదిప
మూలడండ్లు వాని మహిని జనులు
పందిగోడి దిన్న ప్రాజ్ఞాదందురు జనులే
విశ్వదాధరామ విసుర వేము

52

పశువులు (గోవులు, బ్రెలు, మేకలు మొ.) శుద్ధమైన గడ్డిని మాత్రమే తినును. వాటిని తినే వారిని భూమిలోని జనులు మూలని అందురు. కాని పండులు, కోళ్ళు అవహ్యకరమైన, ఆశుద్ధమైన పదార్థాలను తినును. వాటిని తినే వారిని తెలివైన వారని జనులందురు. ఈవిధంగా మూలని వారిని నిందించుట, ప్రాజ్ఞులని వీరిని పొగడుట తర్కరహితమని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.వె. మూల మాంసము దిను, మురి పర్వ జనులెల్లి
క్రొవ్వు దిందు రొక్క కులము గాదె
కులములన్ని యొక్క కులముగా జూడరో
విశ్వదాధరామ విసుర వేము

53

మాల మాంసము తినును. సరే. మిగతా జనులందరూ క్రొవ్వ తినుట లేదా? ఎలా? ప్రతి పదార్థమందు ఎంతో కొంత క్రొవ్వ (Fat) తప్పక వుంటుంది. పాల యందు, పాలనుండి తయారైన పెరుగు, మజ్జిగ, నెయ్యిల యందు కూడా క్రొవ్వ వున్నది. ఇతర శాఖాహారములయందు కూడా క్రొవ్వ వున్నది. ఇతర శాఖాహారములయందు కూడా క్రొవ్వ వున్నది. కనుక సోల్చి చూడగా మాంసాహారము మరియు శాఖాహారములందు క్రొవ్వ వుండియే వున్నది. కనుక సర్వజనులు ఒకే కులమునకు చెందిన వారని జనులు చూడరాదా? అని వేమన కోరుచున్నాడు.

ఇంకా విచారించి చూడగా ఏమీ తినక గాలి పీల్చుకొని ఉచ్చాస విశ్వాసలు చేపి బ్రతుకే వారు కూడా సంవత్సరానికి కోడి గ్రుడ్డంత మాంసాన్ని తింటునే వున్నారు. ఎలా? అనగా- గాలిని పీల్చుటం ద్వారా గాలిలోని సూక్ష్మజీవులు శరీరంలోనే చనిపోయి అతనికి ఆహారం అవుతున్నాయి. ఇంకనూ కొంతమంది యోగ పాఠవ ద్వారా సమాధిలో వుండి బయటి నుండి గాలిని కూడా పీల్చుకుండా, హంసను వెన్నెముకలో అంతరముగా అడించుచు బ్రతుకుచున్నారు గదా! మరి వారి పంగలేమిటి? వారు కూడా మాంసాన్ని తింటున్నారు. ఎలా? అనగా యోగ సమాధిలోకి వెళ్లే ముందు అతని శరీర భారం కంటే, దాని నుండి బయటకు వచ్చిన తర్వాత భారం తగ్గుతుంది. తగ్గిన శరీర భారం ఏమైనట్టు? కనుక ఆ యోగ నిద్రయందు ఉన్నప్పుడు తన మాంసాన్ని (శరీరాన్ని) తానే తింటున్నాడు కదా! కనుక సర్వజనులు ఒకే కులమని వేమన యొక్క వేదాంతము.

ఆ.మె మాల వాని నేల మరి మరి నిందించె
సొడల రక్త మాంస మొకటి గాదె
వానిలోన మెలగు వాని కులంబేరి?
విశ్వదాభరాను విసుర వేము

54

మాలవానిని మరి మరి నిందించుట ఏల? అతని శరీరంలో వున్నది, మన శరీరంలో వున్నది రక్తమాంసాలే కదా! అన్ని జీవరాసులందు ఒకే ఆత్మ ప్రకాశించు చున్నది. కనుక పరమాత్మ స్వస్థిలోని జీవులందరూ సమానమేనని వేమన ఉద్ఘాటించు చున్నాడు. కనుక మాలవానిలో మన్న ఆత్మ ప్రకాశము యొక్క కులమేది? అది ఏ ఒక్క కులమునకు చెందినది కాదు. కాని అన్ని కులాలు దానియందే ఉద్భవించుచున్నవని పరోక్షంగా తెలియ పరచుచున్నాడు మహాయోగి వేమన.

ఆ.మె కుంగలి కయి గేన్నె మహామీద జనమెల్ల
పాత్తు గుడిచి కులము పొగడనేల
తల గుడి చెయి బెట్టి తగునమ్మ జెప్పడు
విశ్వదాభరాను విసుర వేము

55

మహిలోని జనులందరు మంగలి వాని చేతి గిన్నె వలె మన్నారు. అన్ని కులాల వారికి మంగలి ఒకే గిన్నెను వాడుచున్నాడు. కనుక ప్రతి మనిషిలో అన్ని కులాల లక్షణాలు కనిపించుచున్నవి. సై ఉదాహరణలో తెలియబడుచున్నది. వివిధ కులాలకు చెందినవారు గుంపులు, గుంపులుగా జేరి వారి వారి కులాల గూర్చి గొప్పగా చెప్పుకొనుచున్నారు. అందువలన ప్రయోజనం లేదు. ఎందుకనగా ప్రతి కులంలో గొప్పవారు, నీచమైన వారు వుండియు వుంటారు. కనుక సర్వ మానవాళి ఒకే కులమునకు చెందినవారు. ఆ కులమే మానవ కులమని, తన శిష్యుని శిరమపై తన కరముంచి (కుడి చేతిమంచి) ఆశీర్వాదించి, వస్తు నిర్ణయ పద్ధతిగా దోడిస్తానని వేమన యోగి ప్రవచించుచున్నాడు.

కం॥ స్థావరముల భక్తింతురు
భావించగ జంగమములు బహువిధరుచులన్
యావల సకల స్త్రీలులు
శీవరమున తన్ను దామె తిందురు వేమన॥

56

కొందరు లోకమున ఆహారపు అలవాట్లను బట్టి కొందరిని గొప్పవారని, మరికొందరిని నీచులని చెప్పుచున్నారు. మాంసాహారాన్ని తినువారిని తక్కువ వారని, శాఖాహారాన్ని మాత్రమే తినువారిని ఎక్కువ వారని జనులు చెప్పుకొనుచున్నారు. దీని గూర్చి అసలు విషయాన్ని ఇచట వేమన చెప్పుచున్నాడు. జంగమ జాతివారు (చరించు వారు) స్థావరములను (చరించని వాటిని) మాత్రమే అనగా చెల్లించుండి వచ్చే ఆకుకూరలు, కాయగూరలు, గడ్డలు మొదలగు వాటిని మాత్రమే తినుచున్నారు. ఇక మిగతా జాతులలో కొందరు మాంసాహారాన్ని, ఇంకొందరు శాఖాహారాన్ని, మరికొందరు రెండింటిని గ్రహిస్తున్నారు. పశువులలో కూడా ఇలానే వున్నవి. ఏచారించి చూడగా సర్వప్రాణులు అన్నము దొరకనప్పుడో లేక అన్నమును తినకుండా వున్న సమయముననో తమ మాంసాన్ని తామే తినుచున్నారు. అదియునూ గాక చెల్లు కూడా ప్రాణమున్న జీవులే. కనుక ఆహారపు అలవాట్లను బట్టి వారి కులము గొప్పదనో, కురుచదనో చెప్పుట తగదని వేమనయోగి వచించుచున్నాడు.

అ.వె॥ వేసమునకునైన దాపరి గావచ్చు
హంగు దప్ప వేళ జంగమపును
పదియు వేలైన తాపడుగారాదు
విశ్వదాధరాకు విసుర వేమన॥

57

వేసము వేసుకొని దాపరిగా మారవచ్చును. పరిస్థితులు అనుకూలించనప్పుడు అతడి జంగముగా మారవచ్చును. కాని ఎన్ని విధములైననూ వాడు బ్రాహ్మణుడుగా మారలేడు. ఎందుకనగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొందడం చాలా కష్టము. అది సంతలో కొనుక్కొని వేసుకునే వేసములాంటిది కాదని వేమనయోగి వచించుచున్నాడు.

ఆ.వె. సకల జాతి పురుష సంఖ్యల కెల్లను
సతుల నివృతాము సమ్మతించ
కొప్పి పుచ్చు గొందురోగులు బావలు
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

58

బ్రాహ్మణ వర్ణము వారు తమ వర్ణపు కన్యలను ఇతర జాతి పురుషులకు ఇచ్చి వివాహము చేయుటకు సమ్మతించరు. కాని ఇతర జాతుల కన్యలను తమ పురుషులకు ఇవ్వ వచ్చినచో వర్ణవక ఓప్పుకొని పుచ్చుకుందురు. ఇట్టి బ్రాహ్మణులు ఓగులే కాని యోగులు కాబోరని వేమన చెప్పుచున్నాడు.

ఆ.వె. పంచ వర్ణములను పంచ వేదముల
నంటి యుంటి వినరొ యల్పముతులు
పంచ వర్ణములను భావించ శివుడుండు
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

59

'నమశ్శివాయ' యను అయిదు అక్షరములను వీడి పంచవేదములు లేవు. దీనిని అల్ప మతులైన వారు కనలేరు. బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, సైశ్య, శూద్రు, చండాల యను పంచ వర్ణముల మానవులయందు శివుడే (ఆత్మయే) వైతన్య రూపముగా వుండి సర్వ క్రియలను చేయించు చున్నాడని వేమన యోగి ప్రవచించు చున్నాడు.

ఆ.వె. పంచముఖములందు పంచ వర్ణములుల్లె
పంచ వర్ణములను ప్రలలె జగతి
పంచముఖుని యెట్లు ప్రస్తుతి నేయరో
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

60

శివుని (ఆత్మయొక్క) యొక్క అయిదు ముఖాల నుండి అయిదు వర్ణములు (న-మ-శ్శి-వా-య) పుట్టినవి. ఆ అయిదు వర్ణములనుండియే జగత్తు ప్రభవించినది. కనుక అట్టి ఆత్మ తత్త్వమును ఈ మనుష్యులు ఏల తెలుసుకొనజాలరోయని వేమన ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

ఆ.వె. గురువులను తిరుపన కులమెల్ల నాశమొ
వ్రాహ్మణులను తిరుప భష్టమొను
హరి హరులను తిరుప నపవర్ణదూరము
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

61

గురువులను నాశన మొందించిన వాని కులమంతయు నాశనమగును. ఎందుకనగా భూనము బోధించి మార్గ దర్శకత్వము చేయువారుండరు గనుక. ఎవరి నుండి బ్రహ్మభూతమును గ్రహించాడో, వారికే మోసము చేయ తలపెట్టువాడు భస్మాసురని వలె భస్మమగును.

హరిహరాదుల స్థానాలను ఎరుగక, వారిని విందించే వారు (వారులేరనే నాస్తికులు) ఆనందము (మోక్షము) నకు బహు దూరమైరిని వేమనయోగి ప్రవచించుచున్నాడు.

అ.మె॥ మంత్రమును దలతురు మంత్రార్థ మెరుగరు
యర్థ మెరుగ నోర తానె ద్విజాలు
యర్థమును దెలిసిన యాతడే బ్రహ్మర్షి
విశ్వదాభిరామ విగుర వేమ॥

62

కొందరు మంత్రమును తలుచుచుంటారే గాని దాని అర్థమును తెలియరు. మంత్రార్థమును ఎరుగనివారు ద్విజాలు ఎలా కాగలరు? కాని మంత్రము యొక్క అర్థమును తెలిసిన వాడే వర్ణము వాడైననూ బ్రహ్మర్షి యని వేమన నుడువు చున్నాడు.

అ.మె॥ వేముకన్న విషము వెల్లి పుచ్చాకురా
పాముకన్న విషము ప్రథమ శాఖి
వాభకన్న విషము నల్లని బాపడు
విశ్వదాభిరామ విగుర వేమ॥

63

వేము కన్నా వెల్లి పుచ్చాకు యందు చేదు ఎక్కువ. పాముకన్నా ప్రథమ శాఖ వాడికి చెరువు చేసే బుద్ధి ఎక్కువ. తమోగుణము (నలుపు) గల బాపడు పమాణాన్ని సర్వదా అభివృద్ధి పథములోకి తీసుకొని సోలేదని వేమన వివరించుచున్నాడు.

అ.మె॥ జగములందు వేష కాశులయందెట్లు
ప్రాణ రైవములును ప్రబలియుండు
జాడ దెలియలేరు జగములందురు
విశ్వదాభిరామ విగుర వేమ॥

64

పరమాత్మయే తన మాయ వలన సర్వ లోకములయందు, మరి ఆ లోకములలోని వివిధ వేషధారులగు జాతుల యందు తానే అయ్యివున్నాడు. దీని జాడ తెలుసుకోకనే వివిధ జాతుల వారు తమకు తామే గొప్పని చెప్పుకొనుట తగదని వేమన చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె॥ బాప డనగ నేమి భక్తుడనగనేమి?
భోగి యనగనేమి త్యాగియేమి
యెన్ని పేరులైన నిశుతులోకంబు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ ॥

65

బాపడైనను భక్తుడైనను, భోగియైనను త్యాగియైనను ఇంకా ఎన్ని పేర్లచే పిలువబడినప్పటికి
ఆత్మ తత్త్వమును తెలుసుకోనిచో ఆంత్యకాలమున అందరు కాలుని రాజ్యమును చేరేవారే.

అ.వె॥ ఋషుల దెట్టి జాతి యింపుగా వెలసిన
బ్రహ్మ కిష్టులైరి బ్రహ్మలైరి
తుదని యెత్తురైన సొద యుగ్గువేరయా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ ॥

66

ఋషులు ఏ జాతికి (కులానికి) చెందినవారు? వీరు పృష్టికర్తయైన బ్రహ్మకు
(ప్రేమపాత్రులైరి. బ్రహ్మతత్త్వమును గాంచి బ్రహ్మస్వరూపమును పొందిరి. అయిననూ తుదకు
వారు మరణించిన తర్వాత కాష్టములో కాలిపోయేవారే. మిగతా జాతుల వారు కూడా అదే గతిని
పొందుచున్నారు.

కనుక ఆన్ని జాతులవారు ఈ విషయంలో సమానమేనని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.వె॥ ఋషి కులమునందు నింపుగా జనియించి
గోత్ర కులముల నటు గొప్పలైరి
బ్రహ్మ సంత గాదు బ్రాహ్మణు లెట్టైరి
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ ॥

67

కొందరు ఋషి కులములో జన్మించి, ఆ తర్వాత వారు గోత్రకులములలో
ఉన్నతులైనారు. కాని వారు బ్రహ్మసంతతి వారు కారు. కనుక బ్రాహ్మణులెట్టైరి? అని
వేమన ప్రశ్నించుచున్నాడు

అ.వె॥ మనసు దెగనివాడు మరియును దలపోయ
మాలకంటి దిగుడు మనుజులార
నరక మేగుదెంచు నప్తమా ఏమ్మట
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమన ॥

68

బ్రహ్మమునందు మనస్సును లయం చేయనివాడు మాలకంటిను తక్కువే యగును. ఆట్టి వాడు మరణాంతరము నీచ జన్మలకే వెళ్లునని వేమనయోగి చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె. వర్ణములకు నెల్లవాడు నే గురువని
మరణమెరుగ దట్టి మాలకొడుకు
గురువు తాను జావ గురిలేని కాకిరా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

69

అన్ని వర్ణాల వారికీ తాను గురువుననుకొనువాడు, తన మరణాన్ని తాను తెలుసుకోలేడు. ఆట్టివాడు మాలవాడే. ఆట్టి గురువు చనిపోయిన తర్వాత ఏ గురిలేక తిరుగు కాకిగా మారతాడని వేమన చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె. జాతి నీతి వేరె జన్మము లొక్కటి
యరయ తిండి వేరె యాక లొకటి
పచులవన్నె వేరె పాలెల్ల యొక్కటి
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

70

ప్రపంచములోని జాతులు మరియు వారి నీతులు (నడకలు) వేర్వేరు. అయిననూ అందరి జన్మలు ఒకటే. తిండ్లు వేర్వేరు కాని ఆకలి ఒక్కటే. పశువుల (గోవుల) రంగులు వేర్వేరు, కాని వాటి పాలకు ఒకే రంగు వున్నదని వేమన యోగి ఉదహరించుచున్నాడు.

అ.వె. శూద్రులందు బుట్టి శూద్రుల దూషించి
ద్విజుల మనెడి వేరు విజము జేసి
మనసు నిల్ప కున్న మరి శూద్రుడధముండు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

71

శూద్ర జాతియందు పుట్టి, శూద్రజాతిని అసహ్యించుకొని, వేదాంతర్గతమగు కర్మకాండను నేర్చి ద్విజుడైన వాడు తన మనస్సును రావీయందు నిల్పనిచోవాడు ఆ శూద్రజాతి కన్న అధముడని వేమన యోగి చెప్పుచున్నాడు.

అ.వె. మాదిగె చెయివులను మనసులో బెట్టుక
మాదిగెలను దెగడు మాదిగెవుడు
మంచి గుణములేక మరి ద్విజుడెట్లుగు?
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

72

చేడు తలంపులను తన యందుంచుకొని మాదిగలను తిట్టెడు వాడే మారిగ.
మంచిగుణము లేక ఎవరైనా ద్విజాడు కాగలడా? కాలేడని భావము.

అ.మె. కల్లలాడు కంటే కష్టము మరి లేదు
కష్టమెప్పుడు నోరి గలిగియుండు
ద్విజుడే నగుట చూడ దివ్వరి తనమది
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమి.

73

ఎల్లప్పుడూ కల్లలు, అడుట కంటే కష్టము మరేదియూ లేదు. కల్ల వలన కష్టము కష్టము
వల్ల కల్ల వరుసగా కలుగుచుండును. నిరతము కల్లలాడు వాడు ద్విజుడనని చెప్పుకొనుట అజ్ఞానమని
వేమన చెప్పుచున్నాడు.

అ.మె. విప్రు పరులమునుచు వేదంబు చదువుచు
క్రొక్కతులను జూచి పరిహసించు
ధరణి సురల కన్న దాసరి మతమెచ్చు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమి.

74

‘వేద పాఠంతు నిస్రానాం’. వేదపాఠములను నేర్చిన వాడే నిష్ఠుడు. అట్టివాడు ప్రపంచీకులను
జూచి పరిహసించుట తగదు. ఒకవేళ విప్రులు ప్రపంచ వ్యవహారాదులలో మునిగివున్న వారిని
హేళన చేసినచో, వారి మతముకన్నా దాసరి మతమే గొప్ప, ఎందుకనగా ఆచారములేని చదువు
అనర్థము. దాసరి మతము వేషదారణకు మరియు ఆహార విహారాదులకు విలువనిచ్చును. కనుక
వక్రగతిలో సంచరించు విప్రుల పోకడకంటే దాసరిమతమే నయమని వేమన వచించు చున్నాడు.

అ.మె. వేషముగర గట్టి వెలయు శూద్రత్వంబు
తనకు లేదనుకొను ధరణి ద్విజామ
లలిది గిట్టు వేళ నడగు ద్విజత్వంబు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమి.

75

కొందరు శూద్రులు నిజమైన ద్విజులచే ఆకర్షించబడి, వారివలె వేషములను వేసుకొని
తమ శూద్రతనము పోయినదనుకొను చున్నారు. అయితే ఆ వేషములను తీసి వేయునపుడు వారి
ద్విజత్వము తొలగి పోవుచున్నది కదా! అని వేమన నుడువు చున్నాడు. కనుక వేషములను మార్పుట
వలన ప్రయోజనము లేదు, హృదయాలను మార్చుకొనుమని చెప్పుచున్నాడు వేమన యోగి.

అ.వె॥ జాతి మతము విడిచి చని యోగిగా మేలు
 జాతి తోనె యున్న నీకు లేల?
 మతము బట్టి జాతి నూనకుంట కొరంత?
 విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ ॥

76

అధిష్టాన చేతన బ్రహ్మము యొక్క స్థాన, స్వరూప, స్వభావములను చక్కగా తెలిసికొనినవారు సర్వజాతులకు, సర్వమతాలకు ఆ బ్రహ్మమే మూలమని తెలుసుకొని దానికి అతీతముగా వుండి లోకమునందు ప్రవర్తించుదురు. అట్టివారే నిజమైన యోగులు.

స్వజాతిని విడువకుండా, దానియందు మమకారముంచుకొని నీతులు చెప్పువారు మాయకు లోబడిన వారే. వివిధ మతాచారాలయందుండి తమ తమ జాతులను మరువజాలనివారు తప్పవేసిన వారే యగుదురు. వేమన యోగి బోధించిన అచల వేదాంతము వివిధ మతాలకు, జాతులకు అతీతమై వున్నది. కనుకనే జాతిమతాలను నిరసించినని గమనించదగును.

అ.వె॥ వాక్కు శుద్ధి లేని వాడు చందాలుండు
 వ్రేకు శుద్ధి లేక పెట్టు తొట్టు
 నొసలు భక్తుడైన నోరు తోడేలయా
 విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ ॥

77

నిర్భయంగా మనో వాక్యాయములందు ఒకే రీతిన వడువనివాడు ఏ వర్ణము వాడైననూ చందాలుడే. ఒక అతిథికి ప్రేమలేకుండా పంచభక్త్య పరమాన్నములు పెట్టిననూ నిష్ప్రయోజనమే. అతిథికి అవి విషమే ఆగును. ప్రేమతో పెట్టిన గంజి అయిననూ అమృతమగును. నొసలు మీద విభూతి, బొట్టు మొదలగునవి పెట్టుకొని, ఒకడు తాను భక్తుడనను కొన్ననూ వాడి నోరు మాత్రం అహంకారం కోపం వెంపల్లాడే తోడేలు లాంటిది. అట్టి భక్తుడు వేషము వేసుకొని కూటికై భ్రమసేవాడే గాని, తత్త్వ జ్ఞానము పొందలేడని వేమనయోగి భావము.

అ.వె॥ కూడదేమి జేసి కులమేమి చేసెను
 భూమి యేమి జేసి బొంది కట్టి
 నరుడు బడెడు పొట్లు నగుబాట్లు చూడగా
 విశ్వదాభిరామ విసుర వేమ ॥

78

తాను తినే ఆహారము వల్లగాని, తాను జన్మించిన కులము వల్లగాని, తాను వివసించే ప్రదేశము వల్లగాని, మానవుని శరీరమనే కర్రకు విలువరాదు. కాని మానవుడు స్పష్ట రహస్యమును తెలిపికొని త్రికరణ శుద్ధిగా ప్రవర్తించినచో తాను తీసుకొనే ఆహారానికి, తన కులానికి, తను వివసించే ప్రదేశానికి మహిమ చేకూర గలదు. అట్లు గాక కూడుకోసమోగాని, కులము గొప్ప తనము నిలుపుట కోసమోగాని, రాజ్యాలకోసమోగాని పడేపాట్లు నగుబాట్లే అపుతాయని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.వె. పూజ కన్న నెంచ బుద్ధి నిదానంబు
 మాటకన్న నెంచ మనసు దృఢము
 కులము కన్న మిగుల గుణమే ప్రధానంబు
 విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

79

పూజించే భక్తుల చిత్తము కన్నా, మతములవారి బుద్ధి శ్రేష్ఠము. బుద్ధి నిశ్చయము చేసి చెప్పే మతములవారి మాటల కంటే సంకల్పించే మనస్సు గొప్పది. వివిధ కులాలను కల్పించే మనస్సు కంటే సర్వము ఒకే వస్తువుని తెలియ చెప్పే జ్ఞాన గుణమే గొప్పదని వేమన బోధించుచున్నాడు.

అ.వె. కులము హిచ్చ తగ్గు గొడవలు పని లేదు
 సొగు జాతమయ్యె సకల కులము
 హిచ్చ తగ్గు మాటలేట్లెరుంగగ వచ్చు?
 విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

80

బ్రహ్మ జ్ఞానమును పొందినవాడికి ఒక కులము ఎక్కువ, వేరొక కులము తక్కువ అను గొడవలతో పనిలేదు. వాడికి అన్ని కులాలు ఒకే బ్రహ్మ పదార్థము నుండి పుట్టినవని తెలిసి వుండును గనుక. బ్రహ్మ జ్ఞానమును పొందని వానికి ఈ గొడవలన్ని అని వేమన యోగి తెలుపుచున్నాడు.

అ.వె. మాల వాని నంటి మలి నీళ్ల మునిగేరు
 మనుజు కర్మ చేత మాలదయ్యె
 నేల దెలియలేదొ యీ నర పశువులు
 విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ॥

81

మాలవాడు తాకివచ్ కోందరు స్తీళ్లలో మునిగి స్నానాలు చేయుదురు. జన్మతః ఎవరూ మాల కాదు. మనుజుడు తాను చేయు చెడు కర్మల ద్వారా మాల అవుతాడు. కనుక దీనిని తెలిసి కోలేని నరపశువులు స్తీళ్లలో మునుగుట వ్యర్థమని వేమన యోగి చెప్పు చున్నాడు.

ఆ.వె॥ మాదిగె యన వడ్డు మరి గుణమొసరిన
మాది గని పసిప్పు ముగువ దేదె
మాదిగ గుణమున్న మరి ద్విజాడగువయో
విశ్వదాభరామ విమర వేమ ॥

82

ఆ.వె॥ తనదు తల్లి లంజ తనయాలు మాదిగె
శ్రీపతికి గురువు పసిప్పుడెరయ
తపము చేత ద్విజాడు తర్కింప కుల మెట్లు
విశ్వదాభరామ విమర వేమ ॥

83

నసిమ్మని తల్లి ఒక వేశ్య (ఉర్వశి). అతని బాఠ్య మాతంగి ముని కుమార్తె అయిన అరుంధతి మాదిగ. అయినను అతడు జగత్పూజ్యుడైన శ్రీరామునికి గురువు కదా! తపస్సుచే (విచారణచే) బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించిన నసిమ్మడు బ్రాహ్మణుడేయని చెప్పక తప్పదు. కాని అతని తల్లి దండ్రుల వల్ల బ్రాహ్మణత్వమనే కులము అతనికి సంక్రమించ లేదు కదా! కనుక కులము, కులము అని వాదించుట తగదని వేమన నుడువు చున్నాడు. కనుక బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించిన సాధువు ఒకవేళ మాదిగ కులమందు జనించి వుండినను, అతనిని మాదిగ అనవద్దు. కాని ద్విజుల కులములో ఒకడు పుట్టినను మాట తప్పినచో, అతడు 'మాదిగ' అన బడునని వేమనయోగి బోధించుచున్నాడు.

ఆ.వె॥ మాల వాడయినను మరి యాత్మమీదను
మనసు నిర్వేనేని మాలగాడు
మనసు నిర్మకున్న మహా మీద మాలడు
విశ్వదాభరామ విమర వేమ ॥

84

మాల కులమందు జనించినను, ఒక వేళ అతడు ఆత్మయందు మనసు నిర్మినచో - అనగా సర్వ సృష్టియు ఆత్మ పదార్థమేనను విషయమును గురువును చేరి వస్తు నిర్ణయ పద్ధతిగా తెలుసు కొన్నచో అతడు మాలగాడు, అతడు బ్రాహ్మణుడే అనబడును. కాని ఈ విధానము

తెలుసుకొనక మనస్సు ఏ విధంగా చెపితే ఆ విధంగా అజ్ఞాన పద్ధతిలో తిరుగువాడు ఏ వర్ణమునకు చెందిననూ మాలవాడే కదా! అని వేమన నుడువు చున్నాడు.

అ.వె. కులములో నొకండు గుణవంతుడుండెనా
కులము వెలయు వాని గుణము చేత
వెలయ వనములోన మలయజంబున్నట్లు
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

85

ఏ విధంగానైతే అడవిలో ఒక గంధపుచెట్టు వుంటే ఆ అడవి అంతా నువాసన మయమవుతుందో, అదే విధంగా ఏదైనా ఒక కులములో ఒక గుణవంతుడు వున్నచో, వాని యొక్క మంచి ప్రభావముతో ఆ కులమునంతటికీ మంచి పేరు ప్రతిష్ఠలు కలుగును. కనుక మానవునిలోని గుణమే గొప్పదిగాని, జన్మతః సిద్ధించే కులము గొప్పదిగాదని చెప్పుచున్నాడు వేమన.

అ.వె. జాతి వేరు లేక జన్మక్రమంబున
నెమ్మదిని యభివృద్ధి నిల్పెనేని
యభిల జనులెల్ల నాతడు ఘనుడయ్యా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

86

సద్గురువును చేరి వివిధ జాతులయందు బేదభావమును విడిచి, తన జన్మక్రమమును అనగా తాను ఏ విధంగా ఆత్మనుండి, ఆకాశములోకి, అకాశమునుండి వాయువులోకి, వాయువునుండి జలములోకి, జలము నుండి పృథ్విలోకి, పృథ్వినుండి చెట్లలోకి, చెట్లనుండి అన్నములోకి, అన్నము నుండి ఈ శరీరములోకి వచ్చినది తెలుసుకొని క్రమముగా నెమనెమ్మదిగా తత్వవిచారణ చేయుచు ఊర్ధ్వదిశ ప్రయాణించుచు చివరకు అభివృద్ధి (శివుని) అనగా ఆత్మయందు నిలువవలెను. అట్టివాడే సకల జనులలో ఘనుడని వేమనార్చుడు నుడువుచున్నాడు.

అ.వె. కొంకణంబు బోవ కుక్క సింహము గాదు
కాశిబోవ పంది గజముగాదు
వేరే జాతివాడు విప్రుడు గాదయ్యా
విశ్వదాభిరామ వినుర వేమ.

87

కొంకణమనే ప్రదేశమునకు పోయినచో కుక్క ఎలా అయితే సింహము కాదో, కాశియును పుణ్యక్షేత్రమునకు వెళ్ళినచో పంది ఎలా అయితే ఏనుగు కాదో, అలానే వేరే జాతి వాడు విప్రుడు

కాడని వేమన నుడువుచున్నాడు. ఇవట గూడార్థమేమిటనగా - మానవుడై ఏ వర్ణము నందు జన్మించినను, అతడి పూర్వ జన్మ కర్మానుసారము అతనికి ఏదో ఒక జాతి లక్షణము సిద్ధించియే వుండును. కనుక అతడిని మార్చడం దుస్సాధ్యము. కనుక ఎవనికైతే వేదపాఠముల యందు శ్రద్ధవుండునో వాడే విప్రుడు కాగలడు గానీ, ఇతర విషయములయందు అసక్తి వున్నవాడు కాలేడని వేమన వచించుచున్నాడు.

అ.వె. పూస పోగులైన పుట్టంబు విడియంబు
కాయపుష్ప విగుల గలగీయున్న
హీన జాతినైవనిందురమ్మందురు
విశ్వదాభరామ విశుర వేమ.

88

అ.వె. మాసిన తలతోడ మలిన వస్త్రము తోడ
యెడల జిడ్డుతోడ నుండెనేని
యగ్ర జన్మదైన నట్టి పాముందురు
విశ్వదాభరామ విశుర వేమ.

89

మంచి శరీర పుష్టి కలిగి వుండి పూసపోగులతో (బంగారు అభరణాలతో) శుభ్ర వస్త్రములతో ఆలంకరించుకొని వున్నవాడు హీన జాతి వాడైననూ తమ వద్దకు 'రండవి' ప్రతి ఒక్కరు ఆహ్వానింతురు. కాని మాసిన తలతో మలిన వస్త్రముతో, శరీరముపై జిడ్డుతో నున్నవాడు అగ్రజాతివాడైననూ పో, పో యని దూరము వెళ్ళగొట్టుదురు కదా! లోకులు. కనుక విచారించి చూడగా ఆశుభ్రంగా వుండువారే హీన జాతివారని, శుభ్రంగా వుండువారే అగ్రజాతి వారని చెప్పుకొనుచున్నారు లోకులని, లోకుల అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చుచున్నాడు వేమనయ్యగి.

అ.వె. మాలమాల గాడు మహా మీద నే ప్రార్థు
మాట తిరుగువాడు మాలగాక
వాని మాలయన్న వాడెపో పెనుమాల
విశ్వదాభరామ విశుర వేమ.

90

మాల జాతియందు పుట్టినవాడిని ఏ సమయంలోను 'మాల'యని అనకూడదు. కాని ఇచ్చిన మాట తప్పవాడే మాల. కాని వాని మాల యున్నవాడే పెనుమాల యని వేమన వేర్కొనుచున్నాడు.

అ.వె. పాలు పెరుగు వెన్న పాయసాన్నము నెయ్యి
జాన్ను నెన్నియైన జాడపాలు
పాల వంటి కులము బ్రహ్మంబుగానరే
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

91

విచారించి చూడగా పెరుగు, వెన్న, పాయసాన్నము, నెయ్యి, జాన్ను ఇవన్నియు పాలయొక్క మారు రూపములే. అదే విధంగా బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర మొదలగు సర్వజాతులు బ్రహ్మము యొక్క పరిణామములే. కనుక బ్రహ్మము యొక్క కులము పాలవంటిదని వేమన ఉపమానము నిచ్చుచున్నాడు. కనుక సర్వ జాతులు బ్రహ్మము (ఆత్మ) యొక్క స్వరూపములేనని వేమన తేట పరచుచున్నాడు.

అ.వె. జాతులందు నెట్టి జాతి ముఖ్యముజాడ
యెరుక లేక దిరుగ నేమిగలదు
యెరుక గలుగు మనుజుడేజాతి గలవాడు
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

92

అన్ని జాతులలో ఏ జాతి గొప్పది? అంటే వేమన 'ఎరుక కలుగువాడే హెచ్చైన కులజాండు' అని సమాధానమిచ్చాడు. అనగా - స్పష్టి యంతటికీ మూలకారణమైన ఆత్మను (ఎరుకను) తెలిసికొని, దాని యందు సమిష్టి పద్ధతిలో నడచుకొనువాడే ఎక్కువ జాతివాడని అర్థము. కాని ఎరుక తత్త్వమును ఎరుగక తిరుగువాడు నరక కూపమందే పడుచుండునని వేమన మడుపుచున్నాడు.

అ.వె. దర్శనంబులందు ధర షడ్మతములందు
పర్ణశాస్త్రముముల వదలకెపుడు
తిరుగుచుండు వాడు ధరలోన నంధుండు
విశ్వదాభరామ వినుర వేమ.

93

కణాదుడు, అక్షపాదుడు, వ్యాసుడు, కపిలుడు, పతంజలి, శైమిని అను ఆరుగురి ఉపన్యములగు వైశేషిక, న్యాయ, వేదాంత, సాంఖ్య యోగ, మిమాంసలు అను షడ్వర్ణనములు, నైష్ఠవము, శైవము, శాక్తము, గాణాపత్యము, సౌరము, కాపాలము అను షడ్మతములు; బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులు అను నాలుగు వర్ణములు, బ్రహ్మచర్య, గృహస్థ, వాసస్థ, సన్యాస మనవిదు నాలుగు ఆశ్రమములు మొదలగు వాటిని విడువకుండా తిరుగువాడు అట్లామడే. ఎందుకనగా

వీటి వలన పరబ్రహ్మము తెలియబడదు. అందుచే సైన చెప్పబడిన అన్నింటికీ అతీతమైన అచల పరిపూర్ణ రాజయోగ సిద్ధాంతము ఒక్క అచల గురునిచే మాత్రమే తెలిసికొన వీలున్నదని గుర్తించి వారిని వెదకి చేరుకొని, సేవించి, పూజించి, బోధ క్రమమును విని, నన్ను నిశ్చయ పూర్వకముగా పకల స్పృహతో మూలమైన ఎరుక (బ్రహ్మము)ను ఎరిగి, అదే అన్ని మాయలకు పుట్టినిల్లని కని, దానిని విడిచి లోకమున అంటియుంటక కలియువాడే ధన్యుడని వేమనయోగి సిద్ధాంత నిర్ణయం.

అ.వె. ఉర్వి వారికెల్ల సొక్క కంచము బెట్టి
పొత్తు గుడిపి కులము పాలయ జేసి
తలను చెయ్యి బెట్టి తగ నమ్మ జెప్పరా
విశ్వదాధరామ విమర వేమన

94

శరణాగతులై వచ్చిన వేలకొలది శిష్యులకు వారి శిరములపై కరముంచి దీవించి నృప్తి విధానమును ఎరుకజేసి, వారి మధ్య పున్న కుల, మత, జాతి, వర్గ, వర్గ విభేదాలను తొలగించి సఖ్యతను చేకూర్చి, ఒకే కంచములో వండిన అన్నమును హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా వారందరికీ వడ్డించిన మహాసుభాషణ, మహాయోగి వేమన. ఆ సాంప్రదాయమునే కొనసాగించుమని శిష్యులకు చెప్పుచున్నాడు వేమన యోగిండ్రుడు.

ముగింపు :

బ్రాహ్మణ కులంలో పుట్టి తత్వశాస్త్రంలో దిట్ట అని పేరొందిన శ్రీ శంకరాస్వామిల వారు “ఎనిమిదవ ఏట చతుర్వేది. పన్నెండవ ఏట సర్వశాస్త్రవేత్త. 16 వ ఏట భాష్యకర్త. 32వ ఏట పరమపదించిరి”. వారు కూడా చివరకు వర్ణ వ్యవస్థ ఉచ్చులో చిక్కుకొని చందాలున్ని “దూరం గచ్చ, దూరం గచ్చ” అని నిందించడం జరిగింది. అప్పుడు అచల సిద్ధాంతుడైన చందాలుడు అడిగిన ప్రశ్నల వల్ల కనువిప్పు కలిగిన శంకరాస్వామి అతని పాదాలపై పడినాడు. వర్ణములు వ్యక్తుల యొక్క గుణ కర్మల వల్ల సిద్ధిస్తాయి తప్ప వంశపరంపరంగా కావు. జన్మతః శాస్త్రి కొడుకు శాస్త్రి కాజాలడు, మాలవాని కొడుకు మాలకాడు. ఆ యా వర్ణాలు వారి వారి గుణకర్మల వల్లనే వస్తాయి. కాని కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా బ్రాహ్మణులమని చెప్పుకొనువారు వర్ణ వ్యవస్థ యొక్క అసలు రంగు మరుగుపరచి మిగతా వర్ణాల వారిని తమ ఆదీనంలో వుండేటట్లు శాస్త్ర మర్యాదలను ఏర్పరచుకొన్నారు. కాని సత్యమును చాటి చెప్పలేదు. ఈ గ్రంథమునందు ఒక వర్ణము వారిని మెప్పించుటకొరకుగాని, వేరొక వర్ణము వారిని నొప్పించుట కొరకు గాని, ఇంకొక వర్ణము వారిని ఒప్పించుటకొరకుగాని ప్రయత్నము జరుగలేదు. కేవలము అచల పరిపూర్ణ రాజయోగ యోగ సిద్ధాంతానుసారముగా వేమన పద్యాలలో వర్ణ వ్యవస్థ యొక్క అసలు గుట్టు రట్టు చేయబడినదని గమనించినచో ఈ గ్రంథ లక్ష్యము నెరవేరినట్టి.

శ్రీ సద్గురు ప్రభుకుమారాజాకీ శ్రీ
సర్వం సద్గురు చరణారవిందార్పణమస్తు

